

Sınıf Öğretmenlerinin İlköğretim Programları İle İlgili Görüşlerinin Tespit Edilmesi: Holistik Bir Yaklaşım

Durmuş EKİZ* Zehra Duygu ŞAHİN**

Öz

Sınıf öğretmenlerinin ilköğretim programı hakkındaki görüşlerini tespit etmek amacıyla yürütülen bu çalışmada, nitel araştırma türlerinden yaygın olarak bilinen özel durum araştırma yöntemi tercih edilmiştir. Araştırmanın katılımcılarının belirlenmesinde ise amaçlı örnekleme çeşitlerinden homojen örneklemesinden yararlanılmış; Trabzon il merkezinde bulunan 3 okulda çalışmakta olan 10 sınıf öğretmeni araştırmanın katılımcılarını oluşturmaktadır. Araştırma verileri, araştırmacılar tarafından oluşturulan 7 açık uçlu sorudan oluşan yarı-yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilmiştir. Analizde, elde edilen veriler kategoriler altında sınıflandırılarak sunulmuştur. Araştırma bulgularına göre, okulların ve sınıfların fiziki şartlarının ilköğretim programının uygulanmasına elverişli olmadığı, okullarda uygulanan eğitimin “öğrenci merkezli” olmasının aksine “öğretmen-öğrenci merkezli eğitim” olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Türkçe, Matematik, Sosyal Bilgiler, Fen ve Teknoloji, Hayat Bilgisi, İlköğretim Programı, Öğretmen Görüşleri, Özel Durum Yöntemi

Abstract

The purpose of this research is to investigate the views of primary school teachers' about primary school curriculum. A case study method, which is widely known in a qualitative research tradition, was chosen in the study. The sample of the study consists of ten primary school teachers working at three primary schools in the city of Trabzon. Purposive sampling is adapted in the study. The data of the study were collected with semi-structured interview form, which included seven open-ended questions, constructed by the researchers. In the analysis, the data are classified and presented under the categories. Based on the data, it is seen that physical conditions of schools and classes are not suitable for the implementation of the current primary school curriculum. Furthermore, it is reached a conclusion that primary school curriculum is “teacher-pupil centred education” rather than “pupil centred education”.

Key Words: Turkish, Mathematics, Social Studies, Science and Technology, Life Science, Primary School Curriculum, Case Study Method

Giriş

Tarihte; program tanımının ne olduğu, içeriğinin ne olması gerektiği, nasıl bir program geliştirileceği konuları ve bunlara bağlı ve hatta bunların alt yapısı olarak “hangi bilgi daha önemli ya da yararlıdır?” tartışmaları günümüz ile karşılaştırıldığında oldukça eski bir konudur. Program kavramını ilk kez bilimsel olarak kullanması ile bilinen Franklin Bobbitt, 1918 yılında yayınladığı “Program” adlı kitabıyla “Bilim Olarak Program” anlayışını bilime dayandırarak bu konuya açıklık getirmeye çalıştığı kabul edilir (Ekiz, 2010).

Türkiye Cumhuriyeti'nin ilanından itibaren ülkemizde de, 1924-1997 yılları arasında yaklaşım, yapı ve içerik gereği bir çok program geliştirme çalışmalarında bulunulmuştur (Ekiz, 2010). Milli Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu'nun 12. 07.2004 tarih ve 114, 115, 116, 117 ve 118 sayılı kararları ile ilköğretim okullarının 1. ve 5. sınıflar için hazırlanan Türkçe, Matematik, Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler ile Fen ve Teknoloji derslerinin öğretim programları, yapılandırmacı öğretim anlayışı doğrultusunda geliştirilerek, 2004-2005 öğretim yılında uygulanmaya başlanmıştır (MEB, 2004).

* Doç. Dr. Durmuş EKİZ, KTÜ Fatih Eğitim Fakültesi, durmusekiz@yahoo.com

**Arş.Gör.Zehra Duygu ŞAHİN, KTÜ Fatih Eğitim Fakültesi, zehradyugusahin@gmail.com

Yapılandırmacılığa, hem felsefi hem de öğrenme psikoloji açısından yaklaşılabilir. Felsefi açıdan; bilginin bireyden bağımsız olmadığı, doğrunun ve gerçekliğin bireye bağlı olduğu anlaşılabilir. Öğrenme psikolojisi açısından; bilginin birey tarafından oluşturulduğu, bireyin zihinsel süreçlerinden geçtiği ve bireyin bilgiye öznel anlamlar verdiği anlaşılabilir (Ekiz, 2001). Bu bağlamda yapılandırmacılık, araştırmacılar tarafından farklı şekillerde incelemeye çalışılmıştır. Bunlardan biri de J. Piaget'tir.

Piaget'in geliştirdiği öğrenme teorisine göre; bilginin oluşumunda özümleme, düzenleme ve bilişsel denge teorileri dikkate alınır. Bu yaklaşımda başlangıç noktası, kişinin o ana kadar sahip olduğu bilgiler ve bu bilgilerin oluşturduğu bilişsel yapılarıdır. Vygotsky ise öğrenmede, kültür ve dilin önemli etkisini vurgulamaktadır ve öğrenmenin sosyal etkileşimler ile gerçekleştiğini açıklamaktadır (Ekiz, 2001).

Bu bağlamda yapılandırmacılık, bilginin yorumlanabilen ve oluşturulabilen bir yapısı olduğunu savunurken öğrenmenin, eski bilgi ışığında yeni bilginin yeniden yapılandırılması olduğunu kabul etmektedir. Yapılandırmacılıkta, mutlak doğruların olmadığı ve bilginin, birey tarafından kendi yaşantısını anlamlı kılmaya çalışan yapılandırıldığı, çevreden etkin bir biçimde alındığı anlaşılır (Ekiz, 2001).

Yeni programla birlikte, eski anlayışa dayandığı kabul edilen davranışçı öğrenme anlayışından yapılandırmacı yaklaşıma geçilmiştir (Ekiz, 2001; Ekiz, 2010). Yapılandırmacı yaklaşım, bireyin kendi deneyimleri ve düşünmesi sonucunda, kendi bilgi, beceri ve yeterliliklerini oluşturduğu bir öğrenme yaklaşımıdır. Bu yaklaşımda vurgu öğreticiden ziyade öğrenen üzerindedir. Objelerle ve olaylarla etkileşen, öğrenendir ve öğrenen bu objeler veya olayların sahip olduğu özelliklerin anlayışını kazanır. Öğrenen, kendi kavramsallaştırdıklarını ve problemlerin çözümlerini yapılandırır. Öğrenciler kendilerinde var olan bilgiyle beraber yeni bilgiyi kendi öznel durumlarına uyarlayarak öğrenirler (Özden,2009).

Yapılandırmacı anlayış açısından ilköğretim programlarına genel olarak bakıldığında bazı özellikler göze çarpmaktadır. Yapılandırmacı öğrenme anlayışı öğrencinin aktifliğini ön plana almaktadır. Öğrenme, bireyin yeni karşılaştığı bilgileri önceki bilgi ve deneyimlerinin süzgecinden geçirerek özümsemesi ve var olan bilgilerini bu sayede geliştirmesi ve onları kendi zihinsel süreçlerine göre yapılandırmasıdır. Yapılandırmacılığın temel varsayımlarını bilginin bilenden bağımsız olmadığı; bilmenin bir yorum işi olduğu ve bilginin var olan şemalar yoluyla yapılandırıldığı şeklinde sıralamak mümkündür. Yapılandırmacılıkta süreç ve bu süreç içinde öğrenenin bilgiyi zihinsel yapılandırması önemlidir. Bilginin kullanılarak içselleştirilmesi anlamlıdır. Öğretmen rehberdir. Değerlendirme bir son değil, önceki öğrenmeler için yol göstericidir (Gömleksiz ve Kan, 2007).

Öğretmene "öğretici" yerine "ortam düzenleyici", "yönlendirici" ve "kolaylaştırıcı" rolleri yüklenmektedir. Öğretmenin temel rolü öğrenme-öğretme ortamını düzenlemek, etkinlikler konusunda öğrencilere rehberlik yapmaktır. Öğretmene rehberliğin yanı sıra işbirliği sağlayıcı, yardımcı, kolaylaştırıcı, kendini geliştirici, planlayıcı, yönlendirici, bireysel farklılıkları dikkate alıcı, sağlık ve güvenliği sağlayıcı roller verilmiştir (Eğitim Reformu Girişimi, 2005).

Programda, öğretim yöntemlerinin çeşitliliği artırılarak, ölçme değerlendirme ürün değerlendirmeden çıkarılarak, süreç değerlendirmeye dönüştürülmektedir. Bilgi, beceri ve yeterlilikler bilimsel bilgiyi merkeze alarak değil, öğrencinin aktif olduğu etkinlikler yolu ile gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle de, programdaki bilgi yükü azaltılarak, öğrencinin bilişsel ve duyuşsal yaş özelliklerine uygun hale getirilmektedir (Aykaç, 2007).

Yapılandırmacı yaklaşımda öğrencilerin gereksinimleri dikkate alınmakta öğrenci “neyi öğrenir?” yerine “ öğrenci nasıl öğrenir?” sorusunun cevabı bulunmaya çalışılmaktadır. Öğrenme, öğrencinin kendi çabası sonucu olmaktadır. Yapılandırıcı yaklaşıma göre öğrenci:

- Bilgiyi araştırır, bulur, yorumlar ve analiz eder,
- Bilgi aracılığı ile zihinsel becerilerini geliştirir,
- Ön bilgileriyle yeni bilgileri bütünleştirir ve yeniden yapılandırır (MEB, 2004).

Güven (2008), yapmış olduğu bir araştırmada öğretmen görüşlerinden hareketle yeni ilköğretim programlarıyla ilgili olarak aşağıdaki sonuçlara ulaşmıştır;

- Yeni programlarla birlikte, öğrencilerin gerçek yaşamda karşılaşılabilecekleri sorunların üstesinden gelebilecek temel yaşam becerilerini kazandıkları,
- Öğrencilerin derslerde daha aktif hale geldikleri, çevrelerine karşı daha duyarlı davranmaya başladıkları,
- Programın uygulanmasında süre bakımından yetersizlikler yaşandığı,
- Öğretmenlerin, yeni ders programlarının içeriğini ve nasıl uygulandığını yeterince tanımadan, kendilerini bir anda programı uygulayan kişiler olarak gördükleri,
- Öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitim seminerlerine yeterince zaman ayrılmadığı,
- Kalabalık sınıf ortamlarında programların uygulanmasında sorunlar yaşandığı,
- Programların uygulanmasında fiziksel donanım, araç – gereç yetersizliğinin yaşandığını belirtmektedir.

Sınıf öğretmenlerinin yeni programları başarılı bir şekilde yürütebilmeleri için çok kapsamlı ve iyi organize edilmiş bir eğitime gereksinim vardır. Bu eğitimde sınıf öğretmenlerinin öncelikle programın yapısı, felsefesi ve uygulanması hakkında bilgilendirilmeleri gerekmektedir. Bu bilgi temeli üzerine de, hizmet içi eğitim, öğrenciyi merkeze alan öğretimin gereği olan öğretmen becerilerine odaklanan geliştirici ve uygulamalı yöntem/teknik vb. yaklaşımlara oturtulmalı ve öğretmenlerin anlayış değişikliği hedeflenmelidir. Okul ortamlarının yeniden düzenlenmesinde özellikle öğretmenlerin okulda çalışmalarını ve üretmelerini sağlayacak çalışma ortamları ve kaynak merkezlerinin kurulmasında yarar vardır. Öğretmenler için hazırlanan kaynakların, materyallerin, etkinliklerin işlevsel ve kolayca anlaşılır olması yaygın kullanımı sağlayacaktır (Şahin 2008).

Sınıf öğretmenlerinin yeni programlarda, öğrenme-öğretme süreçleri ve öğretmenin rolü, önceki programlara göre daha ayrıntılı bir biçimde ele alındığı varsayılırsa mesleki gelişimlerini daha kolay geliştirmesini sağlayacaktır (Şahin, 2008).

Kabapınar ve Ataman (2010), araştırmalarında öğretmenlerin yeni ölçme değerlendirme yöntemlerini “öğrencinin her yönüyle değerlendirilmesi, farklı zekâ türlerindeki öğrencilere hitap edilebilmesi, öğrencilerin derse olan ilgi ve başarılarını artırması, öğrencilere yaparak yaşayarak öğrenme ortamı sunması bakımından olumlu bulduklarını belirtmektedir. Sınıf mevcutlarının fazla oluşu, zaman yetersizliği, fiziki koşullardaki yetersizlikler yeni ölçme ve değerlendirme sistemini uygulamada karşılaştıkları sorunlardan bazıları olarak bulunmuştur. Performans değerlendirmenin öğrenci açısından yararlı olduğu ancak, öğretmenlerin öz değerlendirme etkinliklerini ayrı bir yük olarak görmesi, öz değerlendirme ve akran değerlendirme etkinliklerinde ise öğrencilerin objektif olamaması uygulamada karşılaşılan sorunlar arasında gösterilmektedir.

Öğretmenlerin değerlendirme sürecine ilişkin görüşleri öğretmenlerin görev yaptıkları okulların konumlarına, öğretmenlerin çalışma süreleri ve mezuniyet durumlarına göre farklılaşmaktadır. Köy ve ilçe okullarındaki sınıf mevcutlarının il merkezindeki okullara göre daha az olması sebebiyle köylerde ve ilçe merkezinde görev yapan öğretmenler, yeni programın değerlendirme boyutu hakkında il merkezinde görev yapan öğretmenlere göre daha olumlu görüşler bildirmişlerdir (Acat ve Uzukoç, 2009).

Tekbıyık ve Akdeniz (2008), yapmış oldukları araştırmada öğretmenlerin, yeni İlköğretim Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programını kabullendikleri, programın başarısına inandıkları, programı uygulayabilmek için gayret gösterdikleri, ancak programı yeterince tanımamaları nedeniyle bazı problemlerle karşılaştıklarını belirtmiştir. Ayrıca programda sınıf içi etkinliklerin çok fazla olduğunu ve programın bütün öğrencilerin seviyelerine uygun olmadığını ve okullardaki laboratuvar şartlarının etkinlikler için yetersiz olduğunu ifade etmişlerdir. Yeni programın etkili bir şekilde uygulanabilmesi için Erdoğan (2007), alt yapı ve materyal eksikliklerinin olmaması, yeterli kaynak malzemenin öğretmenlere sağlanmış olması, düzenli ve devam eden bir hizmet içi programlarının düzenleniyor olması; deney, araştırma ve değerlendirme süreci için ayrılan sürenin yeterli olması gerektiğini belirtmiştir.

Öğretim programında ve ders kitaplarında geometrik modellerin farklı konum ve farklı boyutlarda sunulması öğrencilerin kavramları daha zengin bir şekilde oluşturabilmesi için gereklidir. Öğrencinin, konum ve boyutun geometrik şekiller için ilgisiz bir değişken olduğunu kavrayabilmesi için bu çeşitliliğin ders kitapları ve diğer öğretim materyallerinde sistematik bir biçimde ele alınması gerekir. Ders kitapları ve diğer öğretim materyallerinde gerekli sistematik sunuluşun olmadığı belirtilmektedir (Toptaş, 2010).

Programda ve program doğrultusunda hazırlanan ders kitapları ve öğrenci çalışma kitaplarında verilen geometri kavramlarının sunuluşunun; bazı sınıf seviyesinde geleneksel (ezber bozmayan) bir yaklaşımla verilirken bazı sınıf seviyesinde ise geleneksel olmayan bir yaklaşımla verildiği tespit edilmiştir (Toptaş, 2010). Geometri soyut kavramlar ve ilişkiler üzerine inşa edildiği için ilköğretimin birinci kademesinde dikkatle verilmesi gereken bir alandır (Toptaş, 2007). Matematik öğretim programı öğrencilerin iki ve üç boyutlu geometrik nesnelere özelliklerini ve niteliklerini farklı temsil sistemlerinden öğrenebilmesine olanak tanınmalıdır (NCTM 2000; akt Umay, Akkufi ve Paksu, 2006).

İlköğretim matematik programı önemli unsurlardan biri olan ölçme ve değerlendirmeye ilişkin öğretmen görüşleri; genel olarak matematik programının önerdiği alternatif değerlendirme yaklaşımının farkında olduklarını fakat yeterince uygulayamadıkları yönündedir. Bu sorunun nedenleri ise Bal (2008)'in belirttiği gibi değerlendirme ölçütlerinin çok ve karmaşık olması, bunları uygulayabilmenin zaman alması sınıfların kalabalık olması, ürün dosyasını değerlendirmenin uzun süre almasından kaynaklanmaktadır. Ayrıca yeni matematik programı öğretmenler tarafından olumlu bulunmakta, uygulamada sorunlar yaşandığı görülmektedir.

İlköğretim sınıf öğretmenlerine göre Türkçe dersi öğretim programı, öğrencilerin sebep – sonuç ilişkisi kurma, akıl yürütme, eleştirel düşünme, görsel sunu- görsel okuma, araştırma ve girişimcilik gibi üst düzey becerilerinin gelişmesine katkı sağlamaktadır (Şahinel, 2005). Yeni Türkçe öğretim programında geleneksel öğretimde baskın olan ezbercilik yerini merak duyma, kuşku duyma, deneyerek yapma araştırma yapmaya bıraktığını belirtilmektedir. (Epçaçan ve Erzen, 2008).

Coşkun (2005), yapmış olduğu araştırmada öğretmenlerin yeni Türkçe programına yönelik aldıkları hizmet içi eğitimin süre, organizasyon, örnek etkinliklere ve derslere yer verme açılarından yetersiz olduğunu düşündüklerini, zaman zaman materyal sıkıntısı çektiklerini; buna rağmen yeni programı, öğrenme alanları, öğrenme ve öğretme süreci ve ölçme değerlendirme süreci açısından çok olumlu bulduklarını, programda en çok dil bilgisi öğretimi konusunda eksiklik olduğunu düşündüklerini belirlemiştir.

Epçaçan ve Erzen (2008) yapmış oldukları araştırmada ilköğretim sınıf öğretmenleri;

- Türkçe dersi öğretim programı kılavuzunun yeterliliği,
- Türkçe dersi öğretim programında önerilmiş olan konuların gerekliliği veya yeterliliği,

- Önerilmiş olan öğretim yöntem ve tekniklerin öğrenci seviyesine uygunluğu,
- Türkçe dersi öğretim programına ilişkin hizmet içi eğitim seminerlerinin etkililiği ve katkıları,
- Türkçe dersi öğretim programının öğrencilerin Türkçe dersine ilişkin öz yeterlik algılarını olumlu yönde etkilemesi,
- Kazanımların öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerine uygunluğu, Türkçe dersi öğretim programının öğrencilerin okuma zevklerinin gelişimine katkı sağlaması
- Öğrenme alanlarının bütüncül bir anlayışla birbirleriyle ilişkilendirilmiş olması gibi konularda kararsızlık düzeyinde kalmışlardır.

İlköğretim sınıf öğretmenlerinin yukarıda belirtilmiş olan konularda kararsızlık içinde olduklarını belirtmeleri, Türkçe dersi öğretim programının öğretmenler tarafından yeterince anlaşılmadığı ya da programı öğretmenlere açıklamaya yönelik hizmet içi eğitim seminerlerinin yetersiz kaldığı düşünülebilir.

Türkçe dersi öğretim programı hazırlanırken, Türkiye'nin, ekonomik ve coğrafik özelliklerinden ötürü, okulların farklı fiziksel koşullara sahip olduğu gerçeğinin göz ardı edildiği, tüm okulların aynı koşullara ve özelliklere sahip olduğu varsayılmış olduğu söylenebilir. Türkçe dersi öğretim programında görülen bir diğer eksiklik ise bazı kazanımların ölçülemez olması ve iç içe geçmiş olmasıdır (Epcâçan ve Erzen, 2008).

Yeni Sosyal Bilgiler öğretim programının analizi yapılan kazanım ve etkinliklerde öğretmene verilen rolün yönlendirici olmaktan öteye geçtiği öğretmenin merkezde olduğu ve aktaran rolünü devam ettirdiği durumlar bulunmaktadır. Kullanılan dil (yaptırılır, buldurulur, hissettirilir, gösterilir, kullanılır, algılatılır, doğrudan vermek gibi) öğretmenin merkezde olduğu ve öğrenciyi yönlendirdiği bir dildir (Aykaç, 2007).

Öğretmenlerin uygulaması için hazırlanan etkinliklerin öğrenciyi yeterli oranda etkin kılmadığı ve bu şekilde hazırlanan etkinliklerle kazanımların gerçekleşmesinin güç olduğu rahatlıkla görülebilmektedir. Bu programda etkinlik kavramı net bir biçimde tanımlanmasına rağmen, hazır etkinlik örnekleri sunarak tüm ülkede tek biçimli bir eğitimi öngörmektedir. Bu durum; öğretmenin yaratıcılığını yok etmekte ve onu tembelleğe itmektir; zira yeni program öğretmenden sunulan etkinliğin aynısını uygulamasını ima etmektedir. Oysa programdaki etkinliklerin sadece öğretmen için bir kılavuz ya da örnek etkinlik niteliği taşıması gerekmektedir. Ayrıca aynı etkinliklerin tüm ülkede uygulanması yerel-kültürel ve coğrafi faktörleri hiçe saymak anlamına gelmektedir. Bölgeler arası gelişmişlik düzeyini ve bu düzeyin sınıfta toplanan öğrencilerin bilinç dünyalarına yansımalarını yok saymakta ve onları homojen bir bütün olarak görülmesine neden olmaktadır (Aykaç, 2007). Bu nedenle eğitim programı hazırlama sürecinde okulların fiziki şartları, öğrenci profilleri, ülkenin ekonomik imkânları gibi etmenler göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca eğitim programları hazırlanma ve değerlendirme sürecinde programın uygulayıcısı olan öğretmenlerin görüşleri dikkate alınmalıdır.

Amaç

Yeni ilköğretim programlarında yapılandırmacılık ve yapılandırmacılığa uygun olarak tematik yaklaşım benimsenmiştir. Üniteler yerine daha kapsamlı öğrenme alanlarını içeren temalar belirlenerek çeşitli disiplinler ile ara disiplinler arasında bağlantılar kurulmuştur. Dolayısıyla disiplinler arası bir yol izlenmektedir (Gömleksiz ve Kan, 2007). Disiplinler arası öğretim farklı disiplinlere ait bilgi ve becerileri anlamlı bir biçimde bir araya getirmek ve kullanmakla ilgilidir (Yıldırım, 1997). İlköğretim programlarında disiplinler arası bir yaklaşım benimsendiğinden dolayı, bu çalışmada da disiplinler arası bir yaklaşım tercih edilmiştir. Bu bağlamda birden fazla dersleri içeren programa yönelik bir araştırma yapılması amaçlanmıştır. Disiplinler arası yaklaşım son dönemlerde araştırmacılar tarafından dikkat çeken kuantum düşünme ve öğrenme (Ayvaz-Tuncel,

2007) ile de paralellik göstermektedir. Bu tür düşünme ve öğrenmede, disiplinler kendi içerisinde bağımsız olduğu kadar birbirleri ile de etkileşim içerisinde olup, holistik (bütünsellik) bir yaklaşıma ayrıca önem verilmektedir.

Sınıf öğretmenlerinin ilköğretim programı hakkındaki görüşlerinin ortaya koyulmasının amaçlandığı bu çalışmada her disiplinle ilgili aşağıdaki sorulara yanıt aranmaktadır:

- İlköğretim Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programı'nın olumlu-olumsuz yönleri nelerdir?
- İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nın olumlu-olumsuz yönleri nelerdir?
- İlköğretim Matematik Dersi Öğretim Programı'nın olumlu-olumsuz yönleri nelerdir?
- İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın olumlu-olumsuz yönleri nelerdir?
- İlköğretim Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nın olumlu-olumsuz yönleri nelerdir?
- İlköğretim programında öğretmen, öğrenci ve program özellikleri nelerdir?
- İlköğretim programını daha iyi uygulayabilmek için yapılan çalışmalar nelerdir?

Yöntem

Bu çalışmada nitel araştırma yaklaşımı tercih edilmiştir. Nitel araştırmalar, üzerinde araştırma yapılan kişilerin sahip oldukları deneyimlerden yararlanma, duygu ve düşüncelerini anlayabilme bakımından tercih edilen bir araştırma tekniğidir (Ekiz, 2003; 2009). Araştırma problemine yönelik mümkün olduğunca ayrıntılı ve derinlemesine bilgi toplamaya çalışılmaktadır. Bu nedenle bu araştırmada nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiştir. Araştırmanın yöntemi ise nitel araştırma desenlerinden özel durum yöntemidir. Bir ya da daha fazla olayın, ortamın, programın, sosyal grubun ya da diğer birbirine bağlı sistemlerin derinlemesine incelendiği yöntemdir (Ekiz, 2003; 2009).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu (örneklemi), amaçlı örneklem çeşitlerinden homojen örnekleme yolu ile belirlenmiştir. Nitel araştırmalarda, örneklemi derinlemesine araştırabilmek için örneklem grubu küçüktür ve amaçlı örnekleme yolu izlenir. Amaçlı örneklemede seçim için önemli olduğu düşünülen ölçütler belirlenmekte ve bu ölçütlere göre seçilen örneklemin, araştırma evrenini bütün nitelikleri ile temsil edebildiği düşünülmektedir (Tavşancıl ve Aslan, 2001). Homojen örnekleme ise tanımlanmış belirli niteliklere sahip bireylerin seçilerek araştırmaya dâhil edilmesidir (Ekiz,2009). Bu araştırmanın örneklemini Trabzon ili 3 farklı ilköğretim okulunda görev yapmakta olan, eski ve yeni programı uygulama deneyimine sahip,yeni ilköğretim programını daha iyi uygulayabildiği düşünülen, 2.,3.,4. ve 5. sınıf öğretmenlerinden oluşan 10 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır.Teknik nedenlerden (örneğin; yoğun çalıştıkları, zaman bulamadıkları ve gönüllü olmadıkları) dolayı araştırmaya 1. sınıf öğretmenleri katılamamıştır.

Araştırma etiği çerçevesinde katılımcıların isimleri kullanılmamıştır. Bu nedenle katılımcı öğretmenler Ö₁, Ö₂, Ö₃, Ö₄, Ö₅, Ö₆, Ö₇, Ö₈, Ö₉, Ö₁₀ kodlarıyla isimlendirilmiştir. Katılımcıların özellikleri Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1: Katılımcıların Özellikleri

Katılımcılar	Mesleki Deneyim (yıl)	Görev	Cinsiyet
Ö ₁	30 yıl	İlköğretim 5.Sınıf Öğretmeni	K
Ö ₂	15 yıl	İlköğretim 5.Sınıf Öğretmeni	K
Ö ₃	30 yıl	İlköğretim4.Sınıf Öğretmeni	E
Ö ₄	17 yıl	İlköğretim 4.Sınıf Öğretmeni	K
Ö ₅	30 yıl	İlköğretim3.Sınıf Öğretmeni	E
Ö ₆ ,	20 yıl	İlköğretim 3.Sınıf Öğretmeni	E

Ö ₇	17 yıl	İlköğretim3.Sınıf Öğretmeni	E
Ö ₈	13 yıl	İlköğretim 3.Sınıf Öğretmeni	E
Ö ₉	16 yıl	İlköğretim2.Sınıf Öğretmeni	K
Ö ₁₀	16 yıl	İlköğretim2.Sınıf Öğretmeni	K

Verilerin Toplanması

Nitel yöntemle yapılan araştırmalarda yaygın olarak kullanılan bilgi toplama teknikleri; gözlem, görüşme ve doküman incelemesidir. Bu araştırmada veriler yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinde araştırmacı görüşme sorularını önceden hazırlar; ancak görüşme sırasında araştırılan kişilere kısmi esneklik sağlayarak oluşturulan soruların yeniden düzenlenmesine, tartışılmasına izin verir (Ekiz, 2009).

Görüşme sorularının hazırlanması aşamasında öncelikle araştırmacı tarafından taslak sorular oluşturulmuş ve bir uzman görüşüne sunulmuştur. Uzman görüşü dikkate alınarak gerekli değişiklikler yapılmış ve son şekli verilmiş olan Görüşme Formu (Ek-1) 7 açık uçlu sorudan oluşmaktadır. Görüşme formunda yer alan sorulardan Hayat Bilgisi programı ile ilgili sorular 1. 2. ve 3. sınıf öğretmenlerine; Sosyal Bilgiler ve Fen ve Teknoloji Programı ile ilgili sorular 4. ve 5. sınıf öğretmenlerine sorulmuştur.

Katılımcılarla yüz yüze gerçekleştirilen görüşmeler ortalama 30 dakika sürmüştür ve ses kayıt cihazıyla, katılımcıların onayı alınarak kaydedilmiştir.

Verilerin Analizi

Görüşmelerden elde edilen veriler betimsel analiz ve içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. Betimsel analizde, temele alınan soru ya da konu başlık haline getirilerek, başlığa uygun verilerden doğrudan doğruya alıntılar yapılarak analizler ortaya konur (Ekiz, 2009). Bu doğrultuda daha iyi açıkladığı düşünülen ifadelerden doğrudan alıntılara yer verilmiştir. İçerik analizinde ise veriler kategoriler ve kategorilere bağlı alt kategoriler oluşturulur (Ekiz, 2009). Görüşmelerde ses kayıt cihazı ile kaydedilen veriler, metne dönüştürülmüştür. Görüşmelerden elde edilen ham veriler kodlama yapılarak, kategoriler belirlenmiştir. Veriler bu kategoriler altında sınıflandırılarak anlamlı hale getirilmiştir. Kodlama ve kategorileştirme işlemi tekrarlı olarak yapılmıştır. Böylece araştırmacının problemine ve amacına bağlı kalınarak, gereksiz kodlamalar çıkarılmış, gerekli görülen kısımlarda yeni kodlamalar eklenmiştir. Verilerin analizi farklı araştırmacılar tarafından incelenerek geçerlilik sağlanmıştır (Ekiz, 2009). Verilerin sunumu sırasında daha iyi açıklandığı düşünülen ifadelerden alıntılara yer verilmiştir. Ayrıca, zaman zaman alıntılar araştırmacılar tarafından anlamı kaybetmeyecek şekilde düzenlenmiş ve tablolarda sunulmuştur.

Öğretmenlere program ile ilgili sorulara ders kitabı ile ilgili cevaplar vermişlerdir. Öğretmenlerin “program” ve “ders kitabı” kavram yanılgıları göz önüne alınarak ders kitapları ile ilgili görüşler “programı etkileyen etmenler” kategorisi altında incelenmiştir.

Nitel araştırmalarda kullanıldığının aksine bu araştırmada da, geçerlik ve güvenilirlik önemli bir şekilde dikkate alınmıştır. Geçerliği sağlamak amacıyla, yarı yapılandırılmış görüşmelerden ve alan notlarından elde edilen verilerden doğrudan alıntılar yapılmıştır. İlgili literatürde, bu tür gösterimlere betimleyici geçerlik denir. Ayrıca alıntılar üzerinde çeşitli yorumlamalarda bulunulmuştur. Bu tür gösterime de yorumlayıcı geçerlik denilmektedir (Ekiz, 2009). Güvenirliği sağlamak amacıyla da, hem yarı yapılandırılmış görüşme hem de alan notlarından alıntılar yapılmıştır. Bu tür güvenilirliğe üçgenleme adı verilir (Ekiz, 2009). Ayrıca, güvenirliği sağlamak amacıyla veriler, iki araştırmacı tarafından bağımsız bir şekilde analize tabi tutulmuştur.

Bulgular ve Yorumlar

Sınıf öğretmenlerinin ilköğretim programı hakkındaki görüşleri Türkçe, Matematik, Fen ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler, Hayat Bilgisi ve İlköğretim Program ile ilgili görüşleri alınmıştır. Her ders için alınan görüşler elde edilen verilerden yola çıkılarak belirli kategoriler altında tablolarda belirtilmiştir.

Türkçe Programı İle İlgili Görüşler

Öğretmenlerin Türkçe İlköğretim Programı ile ilgili görüşlerinden “Türkçe Programının Yazı Yazmaya Etkisi, Türkçe Programı İçerik Yeterliliği, Türkçe Programının Uygulanmasına Etki Eden Etmenler, Türkçe Programının Öğrenci Üzerindeki Etkisi “ kategorileri oluşturulmuş ve tablolar halinde sunulmuştur.

Türkçe Programının Yazı Yazmaya Etkisi

Türkçe Programının yazı yazmaya etkisi; bitişik eğik yazı ve etkileri, defter kullanımı olmak üzere iki kategori oluşturulmuştur.

Tablo 2: Türkçe Programının Yazı Yazmaya Etkisine İlişkin Görüşler

TÜRKÇE	Ö1	Ö2	Ö3	Ö4	Ö5	Ö6	Ö7	Ö8	Ö9	Ö10
A. Türkçe Programının Yazı Yazmaya Etkisi										
A.1. Bitişik Eğik Yazı										
Türkçe karakterlere uygun değildir.				√						
Yazma hızını azaltmaktadır		√		√						
Öğrencilerin yazılarının görselliğini bozmaktadır				√						
Yazı yazma isteğini azaltmaktadır				√						
Öğrenciler düz yazı yazmak istemektedir		√		√						
A.2. Defter Kullanımı										
Defter kullanımını azaltmaktadır.						√		√		

Bitişik Eğik Yazı ve Etkileri

Türkçe programında ilk okuma yazma öğretimine bitişik eğik yazı ile başlanmasının gerekçeleri arasında bitişik eğik yazının sürekli, akıcı ve hızlı olması belirtilmektedir (Güneş, 2006).

Bitişik eğik yazı ile ilgili öğretmen görüşlerinden bazıları:

.....Bitişik eğik yazının ben Türkçe' ye uygun olmadığını düşünüyorum. Çünkü yavaş yani normalde bitişik eğik yazıda amaç hızlı yazmaktır sürekliliği sağlamaktır ama şimdi bu noktalar olduğu için bizde daha fazla “ç” de “ş” de belki yabancı dilde “i” ler üstte noktalar var ama Türkçe' de altta da noktalar var. İşte o yüzden çocuk ne yapıyor kelimeyi bitirdikten sonra geri dönüyor, başa dönüyor yani noktalarını virgüllerini çizgilerini koymak için bir daha başa dönüyorsun, o zaman hızın azalıyor (Ö4).

.....Bu yöntem güzel ama çocuklar hep şunu söylüyor “öğretmenim ne zaman düz yazıya geçeceğiz?” diyorum “düz yazıya geçmeyeceğiz ,hep böyle yazacağız sadece okumada düz yazı yani kitapta,kitaplarımız düz yazı ama yazarken biz hep el yazısı ” orda biraz sorun yaşıyor.Çocuklar düzyazı yazmak istiyorlar daha hızlı yazdıkları için. Bocalama oluyor yani. Düz yazıyla daha hızlı yazıyorlar el yazısı biraz daha yavaş (Ö2).

İlköğretim programının getirdiği yeniliklerden biri de bitişik eğik yazıya geçilmesidir. Bu değişikliğin gerekçeleri arasında ise bitişik eğik yazının akıcı ve hızlı yazmayı sağladığı belirtilmektedir. Görüşmelerden elde edilen bulgulara göre öğrencilerin yazı hızında azalma olduğu, düz yazı yazmak istediği görülmektedir.

Programın Yazı Yazmaya Etkisi

Tablo 2 incelendiğinde öğrencilerin yazı yazmak istemedikleri, öğrencilerin yazılarının görselliğinde bozulmalar meydana geldiği görülmektedir. Öğretmenlerden bazılarının görüşleri aşağıdaki gibidir:

.....Eskiden yazıya daha çok diyelim not tutturuyorduk,dikte yaptırıyorduk yazdırıyorduk çocukların yazıları daha iyiydi. Şimdi etkinlik kitaplarında boşluklar var ya sadece onları doldurmak için yazıyorlar. Yazı yazmayı sevmiyor şimdiki çocuklar birazda bilgisayar çağına geçtik bilgisayarda yazmayı öğrendi hani çocuklar ya zorlan işkenceyle yazı yazdırıyoruz onlara. Yazı yazmayı sevmiyorlar (Ö4).

Türkçe programı güzel hazırlanmış da en büyük eksikliği defteri kullandırtmıyor. Defter kullanma alışkanlığı yeni nesilde azaldığını göreceksiniz. Neden? Çalışma kitabı olduğu için genelde hep çalışma kitabına yazıldığı için defter kullanma alışkanlığı eksik kalıyor (Ö8).

Yeni programda defter diye bir şey yok. Tek defter var, o da öğrencinin not tuttuğu defteri. Her dersin çalışma kitabı aynı zamanda defterdir. Ben tek defter kullanıyorum bu program çıktı çikalı (Ö6).

İlköğretim Türkçe programının öğrencilerin defter kullanma alışkanlığını ve yazı yazma isteğini azalttığı belirtilmektedir.

Türkçe Programı İçerik Yeterliliği

İlköğretim Türkçe Programının içeriği hakkındaki öğretmen görüşlerine göre Türkçe programında Dilbilgisi bakımından eksiklikler bulunmaktadır. Öğretmen görüşleri Tablo 3'te belirtilmektedir.

Tablo 3: Türkçe Programının İçerik Yeterliliğine İlişkin Görüşler

TÜRKÇE	Ö1	Ö2	Ö3	Ö4	Ö5	Ö6	Ö7	Ö8	Ö9	Ö10
B.Türkçe Programı İçeriği										
B.1. Dilbilgisi										
Dilbilgisinde aynı konuların yer almaktadır	√		√	√				√		
Dilbilgisi dersi olmalıdır										√
Dilbilgisi konuları yeterlidir							√			
Dilbilgisi konuları yetersizdir	√	√	√		√	√		√	√	√
Dilbilgisinde ek kaynak kullanılmaktadır	√	√	√	√				√	√	

Dil Bilgisi

Tablo 3'ten elde edilen bilgilere göre, 1. 2. ve 3. sınıfta aynı konuların işlendiği (Ö1, Ö3, Ö4, Ö8), programda dilbilgisinin eksik olduğu (Ö1, Ö2, Ö3, Ö5, Ö6, Ö8, Ö9, Ö10), bir katılımcı ise dilbilgisinin yeterli olduğu görüşündedir (Ö7):

Dilbilgisi bence uygun daha çok küçük yaştaki çocuğa işte sıfatta zamirdi bu tür şeyleri, dilbilgisi kurallarının verilmesi bence çok da gerekli değil. İşte önemli olan çocuğun Türkçe' de bence okumayı anlamayı anlatmayı becerebilmesi çok daha önemli bence hele 1.2.3. sınıfta. Bizim de özellikle 1.2.3. sınıfta okuma anlama anlatıma daha çok yer verilmesi gerekiyor tabi bu arada nokta, virgül noktalama işaretleri onları vereceğiz ama sıfat zamir gibi konular daha sonraya kalmalı (Ö7).

Türkçe programında dilbilgisinin eksik olduğu ve dilbilgisinde aynı konuların yer aldığı görüşünde olan katılımcının ifadeleri aşağıdaki gibidir:

Türkçe' ye dilbilgisinin biraz daha girmesi gerektiğini düşünüyorum. En azından çocukların seviyelerine göre nedenine gelince de işte 6. sınıfta sınavlarda çıkıyor, dilbilgisi sorusuyla karşılaşılıyor ve hiç beş yıl dilbilgisi görmemiş. Mesela beşinci sınıfı ben okuturken bir dönem boyunca sadece eş sesli, eş anlamlı, zıt anlamlı sözcükler gördük. Çok az, bir dönem boyunca sadece bunlar. Bunlar da olmalı mutlaka ama hani temel bilgiler dururken sadece bunlar üzerinde durmak

bana yeterli gelmiyor. Yani Türkçe' de iki saat serbest okuma yapıyoruz iki saat de dilbilgisi olabilecek şekilde olsa daha iyi olacak (Ö₁₀).

Türkçe dersinde muhakkak dil bilgisi kısmını siz ayrıyetten yapmak zorunda kalıyorsunuz. Bazen öyle bir geliyor ki çocuk soruyor mesela "kitap- kitabı oldu. Niye "p", "b" oldu?" diye sorunca geçiştirmek zorunda kalmıyorsunuz, bir açıklama yapmak zorundasınız. Onu da basit, seviyesinde anlatmak zorundasınız, anlatıyorsunuz (Ö₈)

Dilbilgisi konularının Türkçe programında azaltılmış olması öğrencilerin ilk üç yıl aynı konuları öğrenmesine neden olmaktadır. Bu durum öğrencilerin Türkçe dersinden sıkılmalarına sebep olabileceği düşünülmektedir.

Türkçe Programının Uygulanmasına Etki Eden Etmenler

Mülakatlardan elde edilen bulgulara göre Türkçe programını etkileyen etmenler zaman, etkinlikler, ders kitapları, metinler olmak üzere dört kategori altında incelenerek Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4: Türkçe Programının Uygulanmasına Etki Eden Etmenlere İlişkin Görüşler

TÜRKÇE	Ö1	Ö2	Ö3	Ö4	Ö5	Ö6	Ö7	Ö8	Ö9	Ö10
C.Programın uygulanmasına etki eden etmenler										
C.1.Zaman										
Ders saatlerinin yeterli olmaması				√						
Programın yoğun olması		√								
C.2. Etkinlikler										
Etkinliklerin fazla olması				√						
Etkinliklerin yoruma dayalı olması							√			
Parça tahmininin verimli bir etkinlik olmaması							√			
C.3. Ders Kitapları										
Öğrenci çalışma kitabındaki etkinliklerin öğretmen kılavuz kitabında yer almaması							√			
Çalışma kitaplarındaki etkinliklerin aynı olması	√									
C.4 Metinler										
Metinlerin uzun olması		√				√	√	√	√	
Kitaplarda hatalı metinlerin yer alması								√		
Metinlerde anlamı bilinmeyen kelimelerin fazla olması								√		
Eğlenceli etkinliklerin az olması	√	√								
İlk parçanın şiir olmaması								√		
Metinlerin öğrenci seviyesine uygun olması	√									√

Zaman

Tablo 4 incelendiğinde katılımcıların zaman yönünden sıkıntı yaşadıkları, konuların yoğun olduğu ve azaltılması gerektiğini düşündükleri görülmektedir (Ö₂, Ö₄). Katılımcılardan (Ö₄) ise, kitaplardaki etkinliklerin çok fazla olduğunu ve zaman sıkıntısı dolayısıyla bütün etkinlikleri uygulayamadığını belirtmektedir.

...Ders kitabındaki etkinlikleri zaten yapacak olsan süre kesinlikle yetmiyor 6 ders kesinlikle yetmez.O etkinliklerin hepsini yaptırılmıyorum ben ha ders kitabındaki etkinlikleri yaptırırız örneğin orda başka şeyler diyor işte araştırma bilmem ne ya da şu etkinliği çocuklara ek olarak yaptırın diye etkinlik kitabındakileri yapıyoruz da parçaya göre kılavuz kitaplarımızda başka etkinlikler de vermişler o etkinliklerden hepsini yaptırılmıyorum ne yalan söyleyeyim yani onları es geçiyorum... Yani sınıf içinde yapılacak çocuklara alternatif etkinlikler vermiş örneğin alternatif olarak şu etkinliği yaptırabilirsiniz diye. Ben onları yaptırılmıyorum. Çünkü çok zaman alıyor onlar. (Ö₄)

Öğretmenlerin, kendilerine rehber olması için verilen öğretmen kılavuz kitaplarında yer alan bütün etkinlikleri yapmaya çalıştıkları görülmektedir. Oysa öğretmen kılavuz kitaplarında yer alan

etkinliklerin öğretmenlere örnek olması amaçlanmaktadır. Bütün etkinlikleri yapmaya çalışan öğretmen zamanı yetiştirememekte ve zaman sıkıntısı yaşamaktadır.

Etkinlikler

Ö₁ çalışma kitaplarındaki etkinliklerin aynı türde olmasının sıkıcı olduğunu belirtmektedir.

....Çalışma kitaplarımızın her zaman aynı şeylerde etkinliklerde olması sıkıcı oluyor devamlı sözcükleri, olayın kahramanları şusu busu hep aynı şeyleri yapmaktan yanına farklı farklı etkinlikleri siz de oluşturabiliyorsunuz diyor pek farklı da bir etkinlik oluşturamıyoruz canlandırma yapıyoruz bir şiir okunuyorsa bir müzik eşliğinde veriyoruz çocuğun ilgisini çekebilmek için.Elimizden geldiği kadar bir şeyler yapmaya çalışıyoruz (Ö₁).

Kitaplardaki etkinliklerin örnek olduğunun farkında olan ve farklı etkinlik geliştirmeye çalışan öğretmenler de başarılı olamadıklarını, kitaplardaki etkinliklerin de hep aynı türde olmasının öğrencilerin sıkılmasına neden olduğunu belirtmektedirler.

Metinler

Tablo 4 incelendiğinde, ders kitaplarındaki metinler hakkında olumlu görüşe sahip olan (Ö₁, Ö₁₀) ve ders kitaplarında şiir, bulmaca gibi eğlenceli metinlere daha çok yer verilmesi gerektiği yönünde görüş bildiren katılımcılar bulunmaktadır(Ö₁, Ö₂). Öğretmen görüşlerinden bazıları:

...Mesela metinleri kesinlikle onlar da hatalı.okul açıldığı zamanki ilk metin mesela çok ağır bence kesinlikle ilk metin şiir olsun daha zevkli olur, uzun bir metin okumakla ilgili sıkıcıydı yani çok ağır olmaması gerekiyor.cümle kısıtlaması gelmesi lazım bir de en büyük şey çocuğun anlamadığı kelimeler kesinlikle az olmalı bazen bir metinde 20- 30 tane anlamını bilmediğiniz kelime olursa o metnin içinden öğrencinin çıkması zor oluyor.siz de zorlanıyorsunuz tabii ki siz içinden yine 30 tane kelimenin içinden 10 tanesini seçiyorsunuz o 20 sini üstü kapalı anlayabileceği kelimelerle öyle geçiştirmek zorunda kalıyorsunuz.Yoksa anlamını bilmediği kelimenin anlamını öğrenmek başlı başına bir iş (Ö₈).

Ders kitaplarında yer alan metinlerin uzun olduğu, cümle sınırlaması getirilmesi gerektiği, metinlerde anlamı bilinmeyen kelimelerin fazla olduğu görüşlerine ulaşılmaktadır. Ders kitaplarındaki uzun metinlerin sıkıcı olduğu belirtilmektedir.

Ders Kitapları

Tablo 4'te görüldüğü gibi çalışma kitabındaki etkinliklerin hep aynı türde olmasının sıkıcı olduğu (Ö₁), çalışma kitabındaki etkinliklerin öğretmen kılavuz kitabında da yer alması gerektiği (Ö₇) görüşüne ulaşılmıştır.

Türkçe öğretmen kılavuz kitabında öğrenci çalışma kitabındaki etkinlikler yer almamış. Önceki sene yer alıyordu. Mesela ben öğretmen kılavuz kitaplarını eve götürüyorum bakıyorum inceliyorum ne yapmam gerekiyor işte hazırlık yapmam için eve götürüp inceliyorum onları ama ben istiyorum ki öğretmen kılavuz kitabına baktığımda öğrenci çalışma kitabındaki etkinlikleri de görebileyim ama göremiyorum yok (Ö₇).

Türkçe Programının Öğrenci Üzerindeki Etkisi

Öğretmenlerin Türkçe programı ile ilgili görüşlerine göre Türkçe programında yer alan etkinlikler ve konular öğrencilerin Türkçe dersine olan ilgisini etkilemekte, sözel ifadeyi geliştirici etkinliklere fazla yer verilmesi öğrencilerin sözel ifade becerilerinin gelişmesine, yazma etkinliklerine yer verilmemesi ise yazma becerilerinin gelişmemesine neden olmaktadır.

Tablo 5: Türkçe Programının Öğrenci Üzerindeki Etkisine İlişkin Görüşler

TÜRKÇE Programının Öğrenci Üzerindeki	Ö1	Ö2	Ö3	Ö4	Ö5	Ö6	Ö7	Ö8	Ö9	Ö10
--	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	------------

Etkisi										
Sözel ifadelerini güçlendirmekte yazılı ifadelerini geliştirememektedir.										√
Öğrenciler Türkçe dersinden soğumaktadır								√		

Tablo 5'e göre Türkçe programı öğrencilerin sözel ifadelerini geliştirirken yazılı ifade becerilerini geliştirme yönünden zayıf kalmaktadır (Ö₁₀).

...Bazı etkinlikler çok yoruma açık çocuklar da yorum yapamıyor.bocalıyor bu sefer o etkinlikleri yapmak istemiyor.bazı etkinliklere hiç girmek istemiyor çocuk ben anlayamıyorum yapamıyorum diyor. 1-2 yapamayınca o yorum sorularını, etkinliklerini bu sefer Türkçe dersine karşı soğuyor. Çocuklarda bunu fark ettim ben. Kendim oğlum için de bakıyorum böyle, velilerden de aynı cevabı alıyorum Türkçe dersini sevmemeye başladı çocuklar (Ö₇).

Türkçe ders kitaplarında yer alan etkinliklerin çoğunlukla yoruma dayalı olması öğrencileri Türkçe dersinden soğumasına neden olmaktadır.

Tablo 6: Türkçe Programı İle İlgili Diğer Görüşler

TÜRKÇE	Ö1	Ö2	Ö3	Ö4	Ö5	Ö6	Ö7	Ö8	Ö9	Ö10
E. Diğer										
Eski program daha yoğundu								√		
Türkçe programı güzel hazırlanmış		√						√	√	
Konu olarak eski programı, işleniş olarak yeni programı tercih ederim									√	
Okumayı, okuduğunu anlamayı geliştirmektedir									√	√

Tablo 6 incelendiğinde eski Türkçe programının daha ağır olduğu (Ö₈), yeni programın güzel hazırlandığı (Ö₂, Ö₈, Ö₉), yeni programın okuma, okuduğunu anlama becerisi kazandırma yönünden yeterli olduğu (Ö₉, Ö₁₀) görülmektedir. Öğretmen görüşlerinden bazıları:

...Yani dediğim gibi ilk aşama bence okuma anlama anlatım, dinleme özellikle de dinleme çünkü yetişkin insanlara bakıyoruz dinlemeyi bilmiyor, dinleme kurallarını bilmiyor. Sinemada, tiyatrodada, başka yerde karşılaşıyoruz en büyük ülkemizdeki en büyük problemlerden biri dinleme. Onun için yeterli bu program (Ö₇).

Elde edilen verilere göre ilköğretim programının öğrencilerin sözel ifade gücünü geliştirmeye katkıda bulunduğu fakat yazılı ifade gücünü geliştirme yönünde eksik olduğu görüşlerine ulaşılmıştır (Ö₁₀).

...Güzel yazmayı geliştirici etkinlikler var ama yeterli değil. Kompozisyon dersimiz vardı eski programda yani anlattırırız öykü yazdırırdık ama şimdi onlar olmadığı için bunlar yeterli gelmiyor. Çocuk ne yapıyor orda biliyor musunuz? Sadece iki cümleyle tamamlıyorlar öyküyü. Mesela tavşanla kaplumbağa, işte tamam tavşan koşmuş yemiş bitmiş. Yani böyle basite indirgeyerek. Bir de bilgisayarlar çok hayatımızda ya herhalde onun da etkisi var. Msn de kısaca yazışmalar falan. Çok kapsamlı aslında yani okulla bitecek bir şey değil ama benim çocuklarda gördüğüm o.yani evet konuşmada sorun yok ama yazmada, ifadede zorluk var (Ö₁₀).

Tablo 6'da programla ilgili yer alan olumsuz görüşler incelendiğinde, programda 1., 2. ve 3. sınıfa kadar Dilbilgisi konularının eksik olduğu (Ö₁₀) görülmektedir. Katılımcılardan Ö₉ ise programın tamamına uygun ders işlemediğini, programda yer alan öğretim yöntem ve teknikleri, konu olarak da eski programı uyguladığını belirtmektedir.

Ben Türkçe' de eski programı tercih ederim. Konu olarak eski, işleyiş tarzı olarak yeni. Çünkü şey kendileri yaparak, kendileri araştırarak öğreniyorlar ama kitap olarak da eskiyi tercih ederim gerçekten o daha iyi (Ö₉).

Elde edilen bulgulara göre eski programın içeriğinin daha yeterli olduğu işleyiş tarzı bakımından ise yeni programın daha iyi olduğu görülmektedir.

Matematik Programı İle İlgili Görüşler

Öğretmenlerin İlköğretim Matematik Programı ile ilgili görüşlerinden “Matematik Programının Konuları, Matematik Programının İçeriği, Matematik Programının Uygulanmasına Etki Eden Etmenler “ kategorileri oluşturulmuş ve tablolar halinde sunulmuştur.

Matematik Programının Konuları

Matematik programında yer alan konularla ilgili “Öğrencilerin seviyesine uygunluğu, Konular arası bağlantı, Konuların sıralanışı” kategorileri oluşturulmuş Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7: Matematik Programının Konularına İlişkin Görüşler

MATEMATİK	Ö ₁	Ö ₂	Ö ₃	Ö ₄	Ö ₅	Ö ₆	Ö ₇	Ö ₈	Ö ₉	Ö ₁₀
A. Matematik Programının Konuları										
Konular yeterlidir					√					√
Program yetersizdir									√	
A.1.Öğrencilerin seviyesine uygunluğu										
Çocukların seviyesine uygundur	√			√	√		√			√
Öğrenci seviyesinin altındadır									√	
A.2.Konular arası bağlantı										
Konular arası bağlantı daha fazla olmalıdır						√			√	
Konu tekrarına yer vermelidir	√								√	
A.3. Konuların sıralanışı										
Programdaki konu sıralaması değişmelidir									√	√
Geometri ilk konu olmamalıdır										√

Konuların Öğrencilerin Seviyesine Uygunluğu

Görüşmelerden elde edilen verilere göre öğretmenler Matematik programının öğrencilerin seviyesinde olduğunu düşünmektedirler (Ö₁, Ö₄, Ö₅, Ö₇, Ö₁₀). Ö₂ Matematik programının 2. sınıflar için basit olduğu görüşündedir. (Ö₉) ‘un görüşleri aşağıdaki gibidir:

Yeni Matematik programı bana 2.sınıflar için çok yüzeysel geliyor, yani çok basit geliyor çünkü çocukların ileriki dönemlerde girecekleri sınavlarda çok daha farklı sorular soruluyor. Ve dershanelerin mesela deneme sınavlarına giriyorlar, girdiler de çocuklar, yani çok farklı sorular soruyorlar, bizim elimizdeki programla onların yaptıkları şeyler çok farklı o yüzden çok yüzeysel geliyor tamam dört işlem verilmiş ama problem olarak çok fazla şey yok programda sadece işlem olarak verilmiş (Ö₉).

Konuların Sıralanışı

Toptaş (2007), Geometri’nin soyut kavramlar ve ilişkiler üzerine inşa edildiği için ilköğretimin birinci kademesinde dikkatle verilmesi gereken bir alan olduğunu vurgulamaktadır. Buna rağmen İlköğretim Matematik programında Geometri öğrenme alanı ilk sırada yer almaktadır. Elde edilen verilere göre bu sıralama değişmelidir (Ö₉, Ö₁₀).

...Doğal sayıların önde olması daha iyiydi. Yani çocuklar onu daha severek başlıyor. Yani geometri biraz daha soyut geliyor onlara. Yani getiriyoruz malzemeyi gösteriyoruz ama hani

nedir atıyorum bir dikdörtgenler prizması ne olacak ama doğal sayılarla başladığımız zaman "Haa matematiğe başladık, biz matematik öğreniyoruz" diyorlar diğeri biraz daha oyun gibi geliyor yani (Ö₁₀).

Konular Arası Bağlantı

Görüşmelerden elde edilen verilere göre programda konuların tekrarına yer verilmediği ve bunun sonucunda öğrencilerin öğrendikleri bilgileri unutmalarına neden olmaktadır (Ö₁, Ö₈).

...Yalnız bir konuyu işleyip tekrar o konuya geçiş pek olmuyor, eski kitaplarımızda bir toplama alınmışsa her temaya o toplama zaman zaman yer veriliyordu. Bir bölme işlemi alınmışsa basit, birinci ünite 2. sinde 3. ünde 4. ünde ilerlemiş şekilde en sonuna doğru problemler bu şekilde vardı. Çocuklar zaman zaman içinde bazı problemleri tekrar veriyorum bazı bölmelere. Diyelim 15 gün 20 gün hiç bölme işlemi yapmadığımız oluyor. Bu arada çarpım tablosunda unutmalar oluyor..... "Öğretmenim biz biliyorduk ama şimdi unuttuk" diyorlar. Tabi bu devamlı sarmal şekilde tekrar geriye dönüp tekrar yapılırsa daha güzel olur (Ö₁).

Matematik Programının İçeriği

Öğretmenlerin İlköğretim Matematik Program içeriği ile ilgili görüşleri ve Program içeriği ve sınavlara yeterlilik düzeyi kategorileri altında incelenerek Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8: Matematik Programının İçerik Yeterliliğine İlişkin Görüşler

MATEMATİK	Ö ₁	Ö ₂	Ö ₃	Ö ₄	Ö ₅	Ö ₆	Ö ₇	Ö ₈	Ö ₉	Ö ₁₀
B. Programın İçeriği										
Matematik Programı çok karışık						√				
Programa uygun kaynak bulmak zor								√		
Matematik programı yeterli değil									√	

Matematik Programının Uygulanmasına Etki Eden Etmenler

Matematik programının uygulanmasına etki eden etmenler; zaman, ders kitabı ve fiziki etmenler olmak üzere üç kategoride incelenerek tablo 9'da sunulmuştur.

Tablo 9: Matematik Programının Uygulanmasına Etki Eden Etmenlere İlişkin Görüşler

MATEMATİK	Ö ₁	Ö ₂	Ö ₃	Ö ₄	Ö ₅	Ö ₆	Ö ₇	Ö ₈	Ö ₉	Ö ₁₀
A. Matematik Programının Uygulanmasını Etkileyen Etmenler										
C.1. Zaman										
Konuların zamana göre dağılımı güzel		√					√			
Matematik dersine ayrılan ders saatinin az olması				√	√					
C.2. Ders kitabı										
Alıştırmaların az olması		√			√		√		√	
Düşündürmeye yöneltecek, soruların az olması									√	
Değerlendirme sorularının zorluk derecesinin dengeli dağılmaması							√			
Kitapların sıralanışı ile planların sıralanışının farklı olması						√		√		
Ders kitaplarının dikkat dağıtıcı olması		√								√
C.3. Fiziki etmenler										
Sınıf mevcudunun fazla olması		√								
Alt yapı eksikliği		√								

Zaman

Görüşmelerden elde edilen verilere göre bazı katılımcılar (Ö₁,Ö₇) Matematik programının zamana göre dağılımının uygun olduğunu, bazı katılımcılar ise (Ö₄, Ö₅) Matematik dersine ayrılan ders saatinin az olduğunu belirtmektedir. Bu görüş ayrılığının nedeninin sahip olunan sınıf mevcudundaki farklılık olduğu düşünülmektedir.

...Matematik ders konularını yetiştiremiyoruz yani zaman olarak yetiştiremiyoruz. Zaman yeterli değil yani. Haftada 4 saat matematik konmuş.. Bunun yanında 12 saat Türkçe' ye ayrılmış. Türkçe tabii ki temel bir ders ama Matematik de ona yakın olabilirdi en azından yarısı olabilirdi. 6 ders olabilirdi diye düşünüyorum (Ö₅).

Ders Kitabı

Tablo 9 incelendiğinde ders kitaplarında yer alan alıştırmaların eksik olduğu görülmektedir (Ö₂, Ö₅, Ö₇, Ö₉).

...Ders kitapları programla birebir örtüşmüyor. Niye örtüşmüyor? Mesela diyelim ki siz plan yapıyorsunuz bu planda belirli bir sıraya göre diziyorsunuz ama sizin dizdiğiniz sıraya göre kitap o sırayı takip etmiyor. Kitap sırası farklı mesela kesirler diyelim en sonda yer alması gereken bir konu kitapta mesela uzunluk ölçülerini anlatırken problemler kısmında, kaynak kitaplarda da olsun kesirlerle ilgili bir soru soruyor orada ne yapıyorsunuz siz de o sorulardan kurtulmak için mecbur kesirleri öne alıyorsunuz, kendi planınızı aksatıyorsunuz (Ö₈).

Verilerden elde edilen bilgilere göre ders kitaplarındaki değerlendirme sorularının güçlük derecesi bakımından dengeli olmadığı anlaşılmaktadır.

...Değerlendirme soruları çok basit oluyor ünite sonundaki tema sonundaki değerlendirme soruları birden zorlaşıyor. Çocuk bu sefer o sorularla tema sonundaki sorular arasında bocalıyor. Yani oraya bilgi transferi yapamıyor. Öğrenci öğrendiklerini oraya aktaramıyor çünkü sorular zorlaşmış oluyor. Uçurum var dengesizlik var (Ö₇).

Fiziki Etmenler

Elde edilen verilere göre programın uygulanmasına etki eden en önemli etmen fiziki şartlardır. Programın gerektirdiği uygulamaların yapılabilmesi için imkânların yeterli olması gerekmektedir. Sınıf mevcudunun kalabalık olması, okulun fiziki imkânlarının yetersiz olması programın gerektirdiği uygulamaların yapılmasını engellemektedir.

...Çocuklarla mümkün olduğunca drama falan yapmaya çalışıyoruz ama sınıflar kalabalık olduğu için drama yapmak çok zor. Mesela 38 kişilik bir sınıfta düşün o ortamı o çocukları o drama ortamını. Bütün istekleri mutlu etmek çok zor.20 kişilik sınıflarda filan çok rahat uygulanır. Sınıflar dar, geniş olmuyor, oyun oynama için alan gerekiyor (Ö₂).

Tablo 10: Matematik Programı İle İlgili Diğer Görüşler

MATEMATİK	Ö ₁	Ö ₂	Ö ₃	Ö ₄	Ö ₅	Ö ₆	Ö ₇	Ö ₈	Ö ₉	Ö ₁₀
D.Diğer										
D.1.Günlük Hayat İle İlişkisi										
Öğrencilerin günlük hayattaki problemlerini çözmeye katkı sağlamaktadır				√						
D.2.Ders İşlenişi										
Etkinlikler öğrenci merkezli olduğu için disiplin problemleri olmaktadır							√			
Yaparak yaşayarak öğrenmeyi sağlamaktadır								√	√	

Tablo 10 incelendiğinde Matematik programının günlük hayatla ilişkili olduğu, günlük hayatta karşılaşılan problemleri çözmeye katkı sağladığı görülmektedir. Ayrıca Matematik programında ders işlenişinde, öğrenci merkezli eğitim, yaparak yaşayarak öğrenme esas alınmaktadır.

...Öğrenciyle birebir değil de öğrenci merkezli eğitim yani öğrenciye kendiniz buldurup yaptırıyorsunuz, kendi buluyor. Anlatmak istediğimiz konuyu biz önceden söyledik konuyla ilgili soru çözerdik, cevap verirdiler ama bu programda anlatmak istediğiniz şeyi söylemiyorsunuz direk onlara bulduruyorsunuz mesela "1 metre yüz santimetre" değil metreyi alıyorsunuz, aa ne görüyorsunuz sayılar var, oradan onlara bulduruyorsunuz (Ö₁₀).

Elde edilen verilere göre programın öğrenci merkezli olmasının en büyük olumsuzluğunun disiplin problemleri olduğu görülmektedir.

...Sorun daha çok dersin işlenişinde oluyor. Neden dersiniz daha çok işte etkinlikler öğrenci merkezli olduğundan dolayı bir disiplin problemi yaşıyor. Zaman kaybına neden oluyor. Öğretmen dersi toparlarken zaman kaybediyor çünkü amaçtan hedeften o oyunda etkinlikte uzaklaşıyor. Toparlayabilmekte öğretmen zorlanıyor. Çünkü çocuk baya bir dersin kazanımından işte hedefinden uzaklaşmış oluyor bu arada disiplin problemi yaşıyor. Uğultu oluyor, çocuk ne yaptığını anlayamıyor. Aktif olanlar yine bazı öğrenciler oluyor bu etkinliklerde diğerleri biraz daha işte kaynıyor diyelim o gürültüden yararlanıyor kaynıyorlar o problemleri yaşıyoruz ama şunu da söyleyelim öğrenci merkezli olması yine de iyi çünkü öğrenci kendi yaptığını kesinlikle unutmaz ama olumsuz tarafı da disiplin problemi yaşanmış oluyor (Ö₇).

Sosyal Bilgiler Programı İle İlgili Görüşler

Öğretmenlerin İlköğretim Sosyal Bilgiler Programı ile ilgili görüşlerinden "Programın Özellikleri, Programın Sınavlara Yeterliliği, Sosyal Bilgiler Programının Uygulanmasına Etki Eden Etmenler " kategorileri oluşturulmuş ve tablolar halinde sunulmuştur

Tablo 11: Sosyal Bilgiler Programı İle İlgili Görüşler

SOSYAL BİLGİLER	Ö ₁	Ö ₂	Ö ₃	Ö ₄
Programın Özellikleri				
Konularından uzaklaşmıştır				√
Güncel hayatla ilişkilidir		√		
Çocukların seviyesine uygundur	√			
Konuların detaylandırılmamıştır	√	√		
Programda akademik bilgiye az yer verilmiştir		√		
Program yoruma dayalıdır	√			

Tablo 11'e göre Sosyal Bilgiler programı güncel hayatla ilişkili (Ö₂), çocukların seviyesine uygun (Ö₁) ve daha çok yoruma dayalı (Ö₁), olmakla birlikte konuların detayına inilmediği (Ö₁ ve Ö₂) bilgi yönünün eksik olduğu görülmektedir (Ö₂).

Sosyal Bilgiler konularımız genel olarak üniteler alınmış konuların detayına inilmemiş çocukların anlayabileceği bir şekilde onların ilgisini çekebilecek bir şekilde resimlerle beraber çoğunlukla süslenmiş kitabımız (Ö₁).

...Ben yardımcı kitap kullanıyorum sosyal bilgiler dersinde. Yani yardımcı kitaptan çocuklara not tutturuyorum. Yani kitapta bir şey yok.

Genel anlamıyla konular işlenmiş daha öze inmemiş mesela bir bölgemizle ilgili bir ünitemiz var bizim bütün bölgelerden birer parça almış birer özelliklerini. Biz bunları kendimiz başka kaynaklardan telafi ettik. Karadeniz Bölgesinin özelliklerini, iklimini, yetiştirdikleri ürünleri, geleneklerimizi göreneklerimizi başka kaynak kitaplarımızdan tamamladık (Ö₁).

Elde edilen bulgulara Sosyal Bilgiler Programında akademik bilgi yönünden ağırlık bulunmamakta öğrencilerin sosyal hayatı tanınmaları sağlanmaktadır. Bu durum Sosyal Bilgiler programının öğretmenler tarafından yetersiz bulunmasına neden olmaktadır.

Sosyal Bilgiler Programının Uygulanmasına Etki Eden Etmenler

Sosyal Bilgiler Programının uygulanmasını ders kitabının etkilediği ifade edilmiştir. Öğretmenlerin görüşleri tablo 12’te yer almaktadır.

Tablo 12: Sosyal Bilgiler Programının Uygulanmasına Etki Eden Etmenlere İlişkin Görüşler

SOSYAL BİLGİLER	Ö₁	Ö₂	Ö₃	Ö₄
Ders Kitabı				
Ders kitabı yeterli değildir				√
Ders kitabındaki resimler öğrencilerin yorum yapmasını sağlamaktadır	√			
Ders kitapları ile çalışma kitapları arasında tam anlamıyla bağlantı bulunmamaktadır	√			

Görüşmelerden elde edilen bilgilere göre ders kitaplarındaki resimlerin öğrencilerin yorum yapmasını, sonuca kendilerinin ulaşmasını sağladığı (Ö₁), fakat ders kitaplarının yeterli olmadığı (Ö₄) ve ders kitapları ile çalışma kitapları arasında uyumsuzluk olduğu anlaşılmaktadır (Ö₁).

Resimleri dahi şu resimle şu resim arasındaki farklılık nedir benzerlik nedir yaşam alanları olarak da hani daha çok yorum gerektiren konular.... Resimlerde çocuklar yorum yapıyor ona göre konuyla bağdaştırıyor çok güzel resimler çok harika eski sosyal bilgiler kitaplarındaki şimdi epeyce bir zaman geçti aradan onlarda vardı resimler ama bunlar daha farklı hani bunlarda yorum gerektiren resimler daha çok konulmuş (Ö₁).

Öğretmenlerin ders kitapları ile ilgili görüşleri incelendiğinde öğretmenler ders işlenişinde kaynak olarak çoğunlukla ders kitabını kullanmaktadır. Bundan dolayı ders kitaplarındaki etkinliklerin programın anlayışına uygun olması gerektiği düşünülebilir.

Fen Ve Teknoloji Programı İle İlgili Görüşler

Öğretmenlerin İlköğretim Fen ve Teknoloji Programı ile ilgili görüşlerinden “Programın İçeriği, Yapılan Uygulamalar, Programının Öğrenciler Üzerindeki Etkisi, Fen ve Teknoloji Programının Uygulanmasına Etki Eden Etmenler “ kategorileri oluşturulmuş ve tablolar halinde sunulmuştur.

Fen ve Teknoloji Programının İçeriği

Tablo 13: Fen ve Teknoloji Programının İçeriği İle İlgili Görüşler

FEN VE TEKNOLOJİ	Ö₁	Ö₂	Ö₃	Ö₄
Program içeriği				
Fen Teknoloji programı güzel hazırlanmıştır	√			
Fen Teknoloji Programının olumsuz bir özelliği bulunmamaktadır	√			√
Konular öğrencilerin ilgisini çekebilecek niteliktedir	√			
Öğrenci seviyesine uygundur	√			

Katılımcılarla yapılan görüşmelerden edilen bilgilere göre en çok beğenilen program Fen ve Teknoloji programıdır. Öğretmenler Fen ve Teknoloji programının öğrencilerin ilgilerini çekebilecek nitelikte ve seviyelerine uygun olduğu (Ö₁), programın olumsuz bir özelliği bulunmamaktadır (Ö₁,Ö₄).

Yani olumlu, çok şey değil ama eskiye göre olumlu bence. Güzel ben iyi buluyorum deneyler falan var deneyleri yapıyoruz, çocuklarla laboratuara indiriyorum, cd ortamında gösteriyorum e oradaki deneyleri de yapıyoruz güzel bence yani olumsuz bir yanını görmedim (Ö₄).

Fen ve Teknoloji Programına Yönelik Yapılan Uygulamalar

Öğretmenlerin görüşlerinden elde edilen verilere göre Fen ve Teknoloji Programına yönelik gerçekleştirilen uygulamalar kategorisi oluşturularak tablo 15'te gösterilmiştir.

Tablo 14: Fen ve Teknoloji Programına Yönelik Yapılan Uygulamalara İlişkin Görüşler

FEN VE TEKNOLOJİ	Ö ₁	Ö ₂	Ö ₃	Ö ₄
Yapılan Uygulamalar				
Öğretmenler önceden hazırlanmaktadır	√			
Öğrenciler hazırlıklı gelmektedir	√			
Sonucu öğrenci bulmaktadır	√			
Öğrencinin ilgisini çekebilecek etkinlikler kullanılmaktadır	√			
Yaparak yaşayarak öğrenme sağlanmaktadır				√

Yeni ilköğretim Fen ve Teknoloji programı doğrultusunda ders işlenişinde yapılan uygulamalar ile ilgili olarak ders öncesinde öğretmen ve öğrencinin hazırlık yaptığı ders esnasında öğrencinin aktif olduğu, gerekli yerlerde öğretmenin vurgu yaptığı (Ö₁), yaparak yaşayarak öğrenmenin esas alındığı (Ö₄) Tablo 14'te görülmektedir.

...Eskiden mesela genelde kitapta vardı sonuçlar bu konunun sonucunu çocuklar kitaptan okuyup öyle ayarlıyordu ama şimdi herkes kendisi yorumluyor kendisi sonucu çıkartıyor.sonuçlar da okunuyor şunlar bunlar doğrudur diye kendi aralarında değerlendirme yapabiliyor (Ö₁).

Fen ve Teknoloji Programının Öğrenciler Üzerindeki Etkisi

Öğretmenlerle yapılan görüşmelere göre Fen ve Teknoloji Programı öğrencilerin Fen Ve Teknoloji dersine yönelik ilgi ve başarılarını etkilemektedir.

Tablo 15: Fen ve Teknoloji Programının Öğrenciler Üzerindeki Etkisine İlişkin Görüşler

FEN VE TEKNOLOJİ	Ö ₁	Ö ₂	Ö ₃	Ö ₄
Programın öğrenciler üzerindeki etkisi				
Öğrencilerin en çok sevdiği derstir				√
Öğrencilerin en başarılı olduğu derstir				√

Fen ve Teknoloji programının öğrenciler üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğu, öğrencilerin en başarılı olduğu ve en çok sevdiği dersin Fen ve teknoloji dersi olduğu Tablo 15'te görülmektedir.

...Çocukların en çok sevdiği ders fen bilgisi zaten onlar yapıyorlar ya yaparak yaşayarak öğrendikleri için başarısı da benim derslerimde en iyi fen bilgisi dersi. Başarı oranı da Fen Bilgisi dersinde daha çok, çocuklar severek yapıyor bu dersi (Ö₄).

Fen ve Teknoloji Programına Etki Eden Etmenler

Fen ve Teknoloji Programının zaman ve fiziki şartların etkilediği ifade edilmiştir. Öğretmenlerin görüşleri tablo 16'da yer almaktadır.

Tablo 16: Fen ve Teknoloji Programına Etki Eden Etmenler İle İlgili Görüşler

FEN VE TEKNOLOJİ	Ö ₁	Ö ₂	Ö ₃	Ö ₄
Fen Teknoloji Programının Uygulanmasına Etki Eden Etmenler				

Zaman				
Zamanın yeterli olması	√			√
Konuların gereken sürede bitirilememesi		√		
Ders saatinin az olması		√		
Etkinlik, drama vb. etkinliklerin zaman alması		√		
Fiziki Şartlar				
Sınıf mevcudunun kalabalık olması			√	
Okulun fiziki yapısının uygun olmaması			√	
Fen Teknoloji ile ilgili araç gereçlerin eksikliği	√			

Zaman

Tablo 16 incelendiğinde Fen ve teknoloji programında zamanın yeterli olmadığı (Ö₂) görüşleri olmakla birlikte zaman yönünden sıkıntı olmadığı görüşlerine de rastlanmaktadır. Tablo 13 ile karşılaştırıldığında Fen ve Teknoloji programının olumsuz bir özelliği olmadığını belirten katılımcılar burada Fen teknoloji programını yetiştirdiğini, zaman yönünden sıkıntı yaşanmadığını belirtmişlerdir (Ö₁, Ö₄) Bu görüş farklılığı; zamanı yetiştiremeyen katılımcıların kitapta yer alan bütün etkinlikleri yapmaya çalışması (Ö₂), zaman yönünden sıkıntı yaşamayan katılımcılardan birinin etkinlik sayısında kısıtlamalarda bulunması(Ö₄), bir diğeri ise sınıf mevcudunun az olmasından (Ö₁), kaynaklanmaktadır.

Her yıl azaltmaya çalışıyorlar ama hala aynı çünkü yetiştiremiyoruz. Etkinliklerin hepsini yapmayın diyorlar az yapın ama mesela fen dersi sosyal saatleri az sosyal dersi 3 saat fen 4 saat ama yine konular yetişmiyor. Bir de hazırlık yapıp çocuklar geliyor çocuklar anlatmak istiyor etkinlik şeklinde yaptığımız zaman... Drama falan yapın dediğimde zaman yetmiyor. Konularımız güzel mesela bugün çocuklar hazırlıklı geldiler... Çok güzel şeyler var ama süre olarak bence daha da konular azaltılması gerekiyor (Ö₂).

...Zaman yönünden hiç bir problemim olmadı. Fen bilgisinde hiçbir problemimiz olmadı şuana kadar hatta verilen şeylerden bir hafta önde gidiyorum yavaş yavaş gitmemize rağmen (Ö₁).

Fiziki Şartlar

Sınıf mevcudunun kalabalık olması, okulun fiziki imkânlarının yetersiz oluşu (Ö₃), materyal eksikliği (Ö₁) Fen ve Teknoloji programının uygulanışını etkilemektedir. Örneğin İlköğretim Fen ve Teknoloji programına göre öğrenci aktif olmalı ve kendi kendine sonuca ulaşmalıdır. Laboratuvarı yeterli olmayan bir okulda, gerekli deneyleri öğrencilerin yapabilme imkânı olmamakta ve bu yetersizlik programın anlayışına uygun ders işlemeyi etkilemektedir.

Program şüandaki bizim şu okulun yapısına göre elverişli değil. Laboratuvar dersi hep uygulamalı bizde bir tane laboratuvar var o da 6, 7, 8. Yeterli değil. Sınıflar etkinliklere göre yeterli değil. Hep etkinlik diyor, etkinlik yap uygula yap uygula ama sınıflarımız ona göre değil. Kalabalık, binanın fiziki yapısı buna elverişli değil. Ama yap uygula diyor. Yapıyor muyuz evet yapıyoruz ama nasıl formalite icabı. Nasıl formalite icabı şimdi sınıfta 20 öğrenci var ise veya 20 öğrenci varsa bunun belki 10 tanesi 15 tanesi buna katılıyor geri kalanı bunu kavrayamıyor kavrayabilmesi için binanın fiziki yapısı önemli olan burası. Sonra sınıfların kalabalık oluşu mesela beyin fırtınası uygula diyor 35 kişilik sınıfta ne uygulayacağım? Uygulanması mümkün değil. Kalkıyor oradan 5n1k'yi uygula ben nasıl uygulayacağım onu? 35-39 kişilik sınıfta uygulanması zor. Ha bu program nedir? 15- 20 kişilik sınıflarda uygulanır (Ö₃).

Hayat Bilgisi Programı İle İlgili Görüşler

Öğretmenlerin İlköğretim Hayat Bilgisi Programı ile ilgili görüşlerinden “İçerik, Hayat Bilgisi Programının Uygulanmasına Etki Eden Etmenler “ kategorileri oluşturulmuş ve tablolar halinde sunulmuştur.

Hayat Bilgisi Programının İçeriği

Tablo 17: Hayat Bilgisi Programının İçeriği İle İlgili Görüşler

HAYAT BİLGİSİ	Ö ₅	Ö ₆	Ö ₇	Ö ₈	Ö ₉	Ö ₁₀
İçerik						
Güncel hayatla ilişkilidir	√			√		√
1. 2. 3. sınıf konuları birbirine çok benzemektedir			√	√		
Konular öğrenci seviyesinin altındadır			√			
Yeni temalar güzel						√
Öğrenciler aynı şeyleri yapmaktan sıkılmaktadırlar			√			
Akademik bilgi yönünden zayıftır				√		√
Öğrenci merkezli eğitime imkân vermektedir			√		√	
Konular öğrencinin kendine güven duymasını sağlamaktadır						√

Görüşmelerden elde edilen bilgilere göre Hayat Bilgisi programının güncel hayatla ilişkili olduğu (Ö₅, Ö₈, Ö₁₀), 1. 2. ve 3. sınıfta aynı başlığa sahip temaların bulunduğu ve içerik olarak çok değişmediği (Ö₇, Ö₈), öğrencilerin seviyelerinin altında olduğu ve bu durumun öğrencilerin sıkılmasına sebep olduğu görülmektedir (Ö₇). Hayat Bilgisi programının öğrenci merkezli eğitime (Ö₇, Ö₉), öğrencilerin kendilerine güven kazanmalarına imkân verdiği (Ö₁₀) ve programın bilgiye yönelik değil hayatı tanımaya yönelik olduğu görülmektedir (Ö₈, Ö₁₀).

...Hayat bilgisi şimdiye kadar hep 3 sınıfta da 3 tane aynı tema ile gidiyorsunuz mesela; Okul heyecanım. Benim eşsiz yuvam, Dün bugün yarın. Aslında sınıflar değiştiği zaman temaların da bence birazcık değişmesi gerekir (Ö₈).

Hayat Bilgisine şöyle bir problemim var konular 1. sınıftan beri birbiriyle çok benzeşiyor.1-2-3 artık çocuklara bu konu dediğimizde çocuk diyor ki öğretmenim biz bunu önceki sene de öğrenmiştik ondan önceki sene de öğrenmiştik gibi artık sıkılıyor, konular 3. sınıflara göre çok basit kalıyor. Çocuğu bol bol konuşturuyoruz aynı şeyleri demekten aynı şeyleri konuşmaktan da sıkılıyor alternatif farklı etkinlikler de yapmaya çalışıyoruz ama kazanım aynı sonuçta yani. Onun için çocukta bıkkınlık oluyor aynı şeyi yapmaktan doğan (Ö₇).

Hayat Bilgisi genel bir tanımlama dersi zaten. Yani bir konuda bir derste bilgi yerine daha çok güncel hayat konusu. Hayat Bilgisi olsa da ismi Hayat Bilgisi derken güncel hayattan bahsediyorsunuz yani bir bilgi kalıcı bir bilgi öğrenmesi gereken bir bilgiyi vermiyorsunuz aslında günlük hayatta öğrendiği şeyleri daha bir belirgin altı çizili halde sunuyorsunuz onlara ya da 1-2-3. sınıfta herhangi bir bilgi derken bir bilgi konusu yok(Ö₈).

...Anlayabileceği şekilde verilmiş etkinlikler filan konular, meslekler var diyelim ki meslekleri araştırma filan yani eğlenceli, çocuklar için eğlenceli ve araştırabilecekleri şeyler var hayat bilgisinde, yaparak yaşayarak kendileri öğrenebilecekleri şeyler var (Ö₉).

Hayat Bilgisi Programının Uygulanmasına Etki Eden Etmenler

Tablo 18: Hayat Bilgisi Programının Uygulanmasına Etki Eden Etmenlere İlişkin Görüşler

HAYAT BİLGİSİ	Ö ₆	Ö ₇	Ö ₈	Ö ₉	Ö ₁₀
Hayat Bilgisi Programının Uygulanmasına Etki Eden Etmenler					
A.Ders kitaplarındaki etkinlikler					
Resim yorumlama etkinliklerinin çok fazla olması					√

Konu ile ilgili bilgi olmaması					√
Dramaya müsait etkinliklerin yer alması		√			
Öğrencileri konuşturmaya yönelik olması					√

Yeni programın anlayışına uygun çeşitli çalışmaların yapılmasına imkân verecek nitelikte olduğu görülmektedir. Örnek vermek gerekirse yeni programın araştırma yapma ve drama etkinliklerine uygun (Ö₇), öğrencileri konuşturmaya yönelik (Ö₁₀) olmasıdır. Hayat Bilgisi programına yöneltilen olumsuz görüş ise ders kitaplarının konu ile ilgili hiçbir bilgi vermeden yoruma dayalı olmasıdır (Ö₁₀).

...Sadece resim yorumlamayla başlıyoruz konumuza ve direk sorulara geçiyoruz. Tamam, çok güzel çocukları konuşturmaya yönelik ama hani bilgi sahibi olmadan da fikir oluşturamayacağına göre çocuk. Kısa bir şöyle birkaç cümlelik o konuya dair bir bilgi olmalı diye düşünüyorum konularda evet kısa bir bilgi ön bilgi gibi verilebilir. Hani bunu öğretmenden bekliyordur belki ama bize verilen kılavuz kitaplarda da öğretmen rehber. Yani çocuğa buldurtmamız gerekiyor. Ona o yöne doğru çalışma yapıyoruz ama hiçbir bilgi sahibi olmayan hiçbir konuda bilgisi olmayan çocuk nasıl fikir sahibi olacak?(Ö₁₀)

Yeni İlköğretim Programı İle İlgili Genel Görüşler

Öğretmenlerin yeni ilköğretim programı ile ilgili genel görüşleri “Programla İlgili Bilgi Edinilen Kaynaklar, Programda Alternatif Değerlendirme, Programın Öğrenci Üzerindeki Etkisi, Programda Öğretmen ve Öğrenci Profilleri, Programın Uygulanmasını Etkileyen Etmenler, Programa Yönelik Yapılan Uygulamalar” kategorileri oluşturularak incelenmiştir.

Programla İlgili Bilgi Edinilen Kaynaklar

Tablo 19: Programla İlgili Bilgi Edinilen Kaynaklara İlişkin Görüşler

PROGRAM	Ö ₁	Ö ₂	Ö ₃	Ö ₄	Ö ₅	Ö ₆	Ö ₇	Ö ₈	Ö ₉	Ö ₁₀
Programla İlgili Bilgi Edinilen Kaynaklar										
Seminerler	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Televizyon				√						
Öğretmen kılavuz kitapları				√	√					√
İnternet								√	√	
Meslektaşlarla fikir alışverişi									√	
Program ile ilgili basılan kitaplar								√		
Müfettişler										√

Katılımcıların hepsi program ile ilgili temel bilgileri zorunlu olarak katıldıkları seminerlerden edinmişlerdir. Program ile ilgili bilgi almak için başvuru ikinci kaynak ise öğretmen kılavuz kitapları olduğu görülmektedir (Ö₄, Ö₅, Ö₁₀). Katılımcıların kullandığı diğer bilgi kaynakları ise internet (Ö₈, Ö₉), televizyon (Ö₄), müfettişler (Ö₈), program ile ilgili kitaplar (Ö₈), meslektaşlarla paylaşılan fikir alışverişleridir (Ö₉). Öğretmen görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir:

...İlk bu program başladığında zaten zorunluydu seminerlere katıldık. Ama diyorum ya müfettişlerin anlattığında öyle kafamıza takılan şeyler oluyordu ama çok yeni bir programdı ve müfettişler bile bilmiyordu daha soruların cevaplarını.Hani bir çok şeyi biz kendi kendimize bu böyle olursa daha mantıklı herhalde bunu demek istiyorlar diyerek bulduk....kılavuz kitaplarında dönem başında iyice inceledik ne yapacağımızı o dersi nasıl işleyeceğimizi iyice bir öğrendik ama program hakkında müfettişlerin okula gelip anlattıkları, kendi aramızda fikir alışverişi dışında çok araştırma yapmadım işin doğrusu (Ö₁₀).

Öğretmen kılavuz kitaplarında gayet iyi anlatılmış bir öğretmenin yeni programla ilgili bilmesi gereken her şey orda var (Ö₇).

Katılımcılar katılmış oldukları seminerlerin yeterli olmadığını düşünse de daha fazla bilgi edinmek için çok fazla bir araştırma yapmamakta ve kendilerine verilen öğretmen kılavuz kitaplarında bulunan açıklamalarla yetinmektedirler.

Programda Alternatif Değerlendirme

İlköğretim Programı ile getirilen yeniliklerden biri alternatif değerlendirme araçlarıdır. Programda alternatif değerlendirme araçlarının kullanılmasının gerekçeleri ise öğrencilerin her yönlü değerlendirilmesini sağlaması, öğrencinin kendi öğrenmesinin sorumluluğunu alması, öğrenciyi araştırmaya sevk etmesidir. Öğretmenlerin alternatif değerlendirme ile ilgili görüşleri tablo 21’de gösterilmektedir.

Tablo 20: Programda Alternatif Değerlendirme İle ilgili Görüşler

PROGRAM	Ö ₁	Ö ₂	Ö ₃	Ö ₄	Ö ₅	Ö ₆	Ö ₇	Ö ₈	Ö ₉	Ö ₁₀
Alternatif Değerlendirme										
Proje ödevleri, performans ödevleri tembelliğe sevk etmektedir			√							√
Performans ve proje ödevleri öğrencilerin seviyesine uygun değildir										√

Tablo 20 incelendiğinde katılımcılar alternatif değerlendirmenin belirtilen yararlarının aksine öğrencilerin seviyelerine uygun olmadığı (Ö₁₀) ve öğrencileri tembelliğe sevk ettiğini (Ö₃,Ö₁₀) belirtmektedirler. Öğretmenlerden bazılarının görüşleri aşağıdaki gibidir:

...Çocuğa bazı performans ödevleri veriyoruz, çocuk ne yapıyor? Bilgisayardan aynen çıkarıyor onu. Ne diyoruz?"Bunu bu şekilde değil, bilgisayardan çıkart kendin yaz".En azından onu okumuş oluyor. Yazmadan getirirse, onun hiç bir şeyi yok. Çocukları şuanda bu proje ödevleri performans ödevleri tembelliğe sevk ediyor, araştırmaya değil. İnternette çıkarıyor ya anne çıkarıyor ya baba çıkarıyor o paket halinde getiriyor öğrencinin hiç haberi yok. Diyoruz ki onu getirmeyin bize de birkaç cümle de olsa elinizle yazın onu getirin (Ö₃).

...Mesela performans ödevi veriyorsun ama bunların çok çocukların düzeyine uygun olduğunu düşünmüyorum. Yani çocuğa bir araştırma konusu veriyoruz hani çok dört dörtlük ödev olarak getirmesini istiyoruz ama çocuk bunu nerden araştıracağını bilmiyor.Sadece internet yani tek yaptıkları internette alıp getirmek işte çok nadir okuyup özetini çıkarıp yazıp getirdikleri. Ama onun dışında bir kitap araştırırım, insanlarla röportaj yapayım ki bunları hep söylüyoruz araştırma şudur, böyle yapılmalıdır diye ama ben kendim için söyleyebilirim 1. ve 2. sınıfta özellikle 2 yıldır eminim ki proje ödevlerinin çoğunu veliler yapıyor yani bu konuda daha çocuk seviyesine uygun ödevler olması lazım (Ö₁₀).

...Ödev vermek zorundayız çünkü şubat tatilinde tek ödeviniz var bütün konuları tekrar edin dedim hiçbir şey yapmadan geldiler. Yani mesela çocuk evde ne şekilde çalışacağını bilmiyor. Ama ödev verip de işte işlediğimiz konuyla ilgili şu şekilde tekrar yapması şeklinde ya da yaz bunu ya da buna benzer 10 tane problem oluştur kendin, yaz çöz dersin ancak o zaman o bir tekrara girmiş oluyor. Kendi kendine çalışma alışkanlıkları olduğunu sanmıyorum. O yüzden ödevi onaylıyorum ve veriyorum (Ö₁₀).

Görüşmelerden elde edilen verilere göre öğrencilerin kendi kendilerine çalışma alışkanlıkları olmadığı kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu alamadıkları anlaşılmaktadır.

Programın Öğrenci Üzerindeki Etkisi

Yeni ilköğretim programının öğrenciler üzerindeki olumlu ve olumsuz etkileri tablo 21’de gösterilmektedir.

Tablo 21: Programın Öğrenciler Üzerindeki Etkisine İlişkin Görüşler

PROGRAM	Ö ₁	Ö ₂	Ö ₃	Ö ₄	Ö ₅	Ö ₆	Ö ₇	Ö ₈	Ö ₉	Ö ₁₀
Programın Öğrenci Üzerindeki Etkisi										
Olumlu Etkiler										
Program öğrenciyi araştırmaya yöneltmektedir								√		√
Öğrencilerin kendine güveni artırmaktadır							√			√
Program öğrencilerin düşüncelerini ifade etme becerisini geliştirmektedir										√
Öğrencilerin sorumluluk duygularını geliştirmektedir							√			
Olumsuz Etkiler										
Öğrencilerde davranış bozuklukları arttırmaktadır				√			√			
Öğrencilerde dinleme alışkanlığını azaltmaktadır		√	√							
Öğrencilerin yazılı ifade becerisi zayıflamaktadır										√
Öğrencilerin fiziksel yapısı bozulmaktadır			√			√				

Olumlu Etkiler

Katılımcılarla gerçekleştirilen görüşmelerden elde edilen verilere göre yeni program öğrencileri araştırmaya sevk etmekte (Ö₈ Ö₁₀), sorumluluk duygularını geliştirmelerini, kendilerine güvenmelerini (Ö₇), duygu ve düşüncelerini rahat bir şekilde ifade etmelerini sağlamaktadır (Ö₁₀).

Şuan öğrenciler kendilerine daha özgüvenli onu çok net söyleyebilirim. Diğer programda çocuklar daha çekingendi konuşmaya korkuyordu ama şimdi konuşmaları gerektiğini biliyorlar. mesela çok soru sorabiliyorlar, fikrini doğru-yanlış ifade edebiliyorlar. ama konuşmada evet fakat bunu yazılı ifadeye dökmeye eksiklikler oluyor (Ö₁₀).

Çocuğun kendine güveni fazla, çok daha rahat, sorumluluk almayı seviyor etkinlikler buna müsait o bakımdan güzel (Ö₇).

Olumsuz Etkiler

Program, öğrencilerde davranış bozukluklarına (Ö₄, Ö₇) dinleme alışkanlıklarının giderek azalmasına neden olmaktadır (Ö₂, Ö₃). Bu olumsuz davranışların sebebi olarak programın öğrenci merkezli olması gösterilmektedir. Öğrenciler eğitimin her aşmasında aktif oldukları için empati kuramamakta ve ben merkezci bir yapıya bürünmektedirler. Dolayısıyla disiplin problemleri yaşanmaktadır.

İlköğretim programının öğrenciler üzerindeki diğer olumsuz etkisi ise öğrencilerin yazılı ifade becerilerinin zayıflamasıdır (Ö₁₀).

...Eski öğrenci yok artık yani çocuklarda dinleme alışkanlığı git gide azalıyor. Dinleme alışkanlığı olmadığı için de sınıf içinde o tür etkinlik yapmakta zorlanıyoruz yani sürekli öğrenciyi konuşturmak istiyoruz ama sosyalde dinleme alışkanlığı olmadığı için hep bir ağızdan konuşmaya çalışıyorlar falan sorun yaşanıyor baya (Ö₂).

...Yani çocuklar şuan daha çok aktifler. O yüzden çok şımardılar (Ö₄).

...Öğretmenin disiplini elden kaçırmaması lazım. şimdi bakıyoruz hep zümrelerde de bütün öğretmenler işte disiplin, sınıfta disiplin sağlanamıyor... Çocuklarda davranış bozuklukları daha çok arttığına inanıyorum. onun için öğretmen etkinliği yaparken orda sınıfta olduğunu kontrol ettiğini çocuğa çok iyi hissettirmesi gerekiyor. yani yine programı uygulayacak tabi ki ama bunu gözden kaçırmamak gerekiyor. çocuğa oyunu oynarken, etkinliği yaparken bir amaç için yapıldığını, o dersin kazanımını verebilmek için yaptığını çocuğun anlaması gerekiyor. Onun dışına çıkılmaması gerekiyor (Ö₇).

Programın öğrenciler üzerindeki bir diğer olumsuz etkisi öğrencilerin fiziksel yapılarında gerçekleşmektedir. Program gereği bir öğrencinin sahip olması gereken kitap sayısı artmıştır. Dolayısıyla bir öğrencinin taşınması gereken çantanın ağırlığı yaklaşık olarak 8-10 kg. dır. Bu durum öğrencilerin fiziksel yapılarının bozulmasına neden olmaktadır (Ö₃, Ö₆).

... Ortalama bugün bir çanta ağırlığı 8-10 kilodur. Çocuk 21 kg. yani secde pozisyonunda yüzlerce çocuk kamburu çıkmış, çocukların omuriliği ile oynuyoruz (Ö₆).

Öğretmenlerin görüşlerine göre ilköğretim programının öğrencileri daha aktif hale getirmesi, keşfetmeye yöneltmesi, öğrencilerin kendine güvenini artırmakta ve sorumluluk sahibi olmalarını sağlamaktadır. Diğer bir taraftan da programın öğrencileri bu derece aktif hale getirmesi disiplin problemlerine neden olmaktadır.

Programda Öğretmen ve Öğrenci Profilleri

İlköğretim programının öğretmen ve öğrencilere farklı görev ve sorumluluklar yüklediği görüşmelerden elde edilen verilerden anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin görüşleri tablo 22'de yer almaktadır.

Tablo 22: Programda Öğretmen ve Öğrenci Profillerine İlişkin Görüşler

PROGRAM	Ö ₁	Ö ₂	Ö ₃	Ö ₄	Ö ₅	Ö ₆	Ö ₇	Ö ₈	Ö ₉	Ö ₁₀
Programda Öğretmen Ve Öğrenci Profilleri										
Öğretmene büyük sorumluluk düşmektedir		√								
Öğrenciler hazırlıklı gelmektedir		√								
Öğrencileri aktif kılmaktadır		√		√	√		√	√	√	
Öğretmen rehber gibidir				√	√					
Otoriter olan öğretmen değil, öğrencilerdir				√						
Öğretmenlik zorlaşmaktadır				√						
Öğretmen yenilikçi olmalıdır								√		
Öğrenci keşfedici olmalıdır								√		
Önceden öğretmen hazırlanıyordu ve sunuyordu							√	√		
Önceden öğrenci dinleyici konumundaydı							√			

Tablo 22'ye göre yeni ilköğretim programı öğretmen ve öğrencilerin bazı özelliklere sahip olmasını gerektirmektedir. Bunlardan bazıları; öğretmenin yenilikçi, araştıran bir kişiliğe sahip olması; öğrencinin ise araştırmacı, keşfedici, yapıcı olmasıdır (Ö₈). Eski programda eğitim ve öğretimin bütün yükü öğretmen üzerindeyken yeni programda öğretmen ve öğrenci bu görevi paylaşmaktadırlar. Örneğin eskiden sadece öğretmen derse hazırlık yapıp anlatan (Ö₇,Ö₈) öğrenci ise dinleyen (Ö₇) konumunda iken yeni programla birlikte öğrenciler de ders öncesinde hazırlık yapmaya (Ö₂), dersi öğretmen ile birlikte işlemeye, daha aktif olmaya başlamışlardır (Ö₂, Ö₄, Ö₅, Ö₇, Ö₈, Ö₉). Öğretmen ise otoriter değil(Ö₄), öğrencilerle birlikte öğrenmekte, onlara rehberlik etmektedir (Ö₄, Ö₅).

Bir kere öğretmen kesinlikle öğrenen, yenilikçi, güncel hayatı takip eden bir öğretmen olmak zorunda bu programa yoksa yetişemez olduğu yerde saymaması lazım öğrenciden istenen en temel özellik araştırmacı olacak, yapıcı olacak, keşfedici olacak (Ö₈).

Yani bu programı uygulamak için insanın yapması gereken en büyük şey kendini değiştirmesi (Ö₈).

Yani biraz daha çocukları ön plana çıkarmaya çalışıyoruz burada yeni programda yapamadıkları mesela sınıfta birlikte yapıyoruz takviyelerle, evde kaynak bulamadıkları zaman ben buldum 3-4 saat sınıfta çalışmalar yapıyoruz, ondan sonra onların sınıfta aktarmalarını izledik yani eskiden hani biz anlatırdık, öğrencileri sonradan katardık. Şimdi öğrencileri katıyoruz arada bir takviye olarak giriyoruz (Ö₉).

...Önceki programda öğretmen bu konuda her zaman öndeydi öğretmen yönlendiriyordu çocukları ama şimdi bu programda öğretmen kenarda kalıyor, çocuklar kendi kendilerine yapıyorlar. Bir hakem olarak sonucu öğretmen bağlıyor. Bunu yapmaya çalışıyoruz. Yapabiliyorsak ne mutlu bize (Ö₁).

Eskiden hep sınıfta biz her şeyi yapıyorduk. Şimdi sınıftan önce biz her şeyi yapıyoruz, sınıfta her şeyi öğrencilere yaptırmaya çalışıyoruz. O sınıfta her şeyi öğrencilere yaptırmak için de sınıfa girmeden önce çok şey yapmanız gerekiyor tabi (Ö₈).

Programda amaç zaten öğrenciyi aktif hale sokabilmek işte çoklu zekâ gündeme geldi. Öğrencinin bütün özelliklerini, farklılıklarını hesaba katarak çeşitli etkinlikler kullanarak öğrenci merkezli olarak ders işlemek bu çok önemli (Ö₇).

Ya şimdi eski programda şöyle öğretmen ağırlıklıydı biz daha çok konuşuyorduk çocuklar dinliyordu. Şimdi sürekli çocuklara soru var. Çocuklar soracak, çocuklar cevaplayacak, çocuklar aktif. Biz daha çok rehber gibi bir şey oluyoruz. İşte onlar konuştuktan ettikten sonra biz toparlayıcı oluyoruz. Konuyu şöyle bir toparlıyoruz. ...Yani kesinlikle öğretmenin otoriterliği yok artık, otoriter biz değiliz, çocuklar. Şimdi öğretmenlik eskiye göre çok zor (Ö₄).

Programın Uygulanmasını Etkileyen Etmenler:

Öğretmenler ilköğretim programının gerektirdiği uygulamaların yapılmasını engelleyen bazı etmenler bulunduğunu ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin görüşleri tablo 23'te yer almaktadır.

Tablo 23: Programın Uygulanmasına Etki Eden Etmenler İle İlgili Görüşler

PROGRAM	Ö ₁	Ö ₂	Ö ₃	Ö ₄	Ö ₅	Ö ₆	Ö ₇	Ö ₈	Ö ₉	Ö ₁₀
Programın uygulanmasını etkileyen etmenler										
Etkinlik sayısının fazla olması			√	√						
Sınıfların fiziki şartları yetersiz olması			√	√						
Okulun fiziki imkânların yetersiz olması						√				√
Öğrencilerin sahip olduğu çevresel şartların olumsuzluğu									√	√
Öğrencinin taşınması gereken çantanın ağır olması			√	√		√				
Kitapların evde unutulması			√							
Öğretmen kılavuz kitapları öğretmenin hazırlık yapmasına uygun olmaması							√			

Görüşmelerden elde edilen verilere göre ilköğretim programının uygulanmasını etkileyen etmenlerden bazıları okulların fiziki şartlarının yetersiz olması (Ö₆, Ö₁₀), sınıfların küçük ve sınıf mevcutlarının kalabalık olması, etkinliklerin fazla olması (Ö₃, Ö₄), öğrencilerin evde araştırma yapma imkânlarının olmamasıdır (Ö₉, Ö₁₀).

... Bütün okulların koşulları da uygun olması lazım yani bizim okulumuzda beden eğitimi dersini yapabilmemiz sınırlı bahçede yapmak zorundayız salonumuz yok yağmurda soğukta otomatikman içerdeyiz yani önce belki okul binalar yenilense tüm koşullarıyla çok iyi olur.(Ö₁₀)

Şuanda öğrenci merkezli eğitim bir de yani öyle bir şey ki sınıflarımız u şeklinde olmalı ama sınıflarımız u şeklinde olacak şekilde müsait değil. Dramatizasyon filan olduğunda çocukların hepsi görür ama şimdi ne yapıyorlar yok görmüyoruz öğretmenim önümüzdeki kafası filan var diyorlar o şekilde dezavantajları oluyor (Ö₄).

Tablo 23 incelendiğinde öğretmen kılavuz kitaplarının 1 tane olması programın gerektirdiği şekilde hazırlık yapmayı engellediği görülmektedir (Ö₇).

Öğretmen kılavuz kitapları bir tane elimizde ben her Cuma günü eve götürüyorum bakıyorum bir hafta çalışıp tekrar geliyorum çünkü ben sınıf öğretmeniğim 30 saat dersim var.

Bunlara teneffüste çalışma imkânım yok teneffüste ne kadar ders çalışabilirsin, okul çıkışında ve ya ders çıkışında, olmuyor. Bu çok zahmetli bir iş yani bu öğretmen kılavuz kitaplarının ya fasikül şeklinde olması lazım ya da ikişer tane olması lazım 1 tanesi evde kalsın yani öğretmen hazırlanması için çok önemli bu (Ö7).

İlköğretim programı ile öğrencilerin her gün taşınması gereken kitap sayısında artış olmuştur dolayısıyla öğrencilerin okul çantası ağırlaşmıştır. Bu durum sonucunda öğrenciler bazı kitapları getirmemeyi tercih ettiğinde dersin işlenişi olumsuz etkilemektedir.

...Al bir öğrencinin çantasını herhalde 10 kilonun üzerindedir. Çocuk taşıyamaz bunu ha şimdi bir öğrenci çalışma kitabını farz et getirmedi ama diyor şu etkinliği uygula hadi etkinliği uygula kitap olması gerekiyor, ders kitabı olması lazım takip edeceğiz onu çocuk da takip edecek, etkinliği de takip edecek...(Ö3)

Öğrenci merkezli eğitimin esas alındığı yeni ilköğretim programının uygulanmasını etkileyen önemli etmenlerden biri de öğrencilerin sahip olduğu çevre şartlarıdır. Program gereği araştırmacı olan öğrencinin evde araştırma yapma imkânının olmaması programın gerektirdiği çalışmaların yapılmasını engellemektedir. Bu nedenle öğrenci merkezli program değil, “öğretmen-öğrenci merkezli” bir program uygulanmaktadır.

Yeni program öğrenci merkezli deniyor ama yine de tabi ki okul şartları bizim okulumuzun şartları gayet iyi, yani teknolojik açıdan da gayet iyi ama evde çocuk mesela hazırlanıp gelecek veriyorsunuz konuyu hazırlanıp gelecek evde burada aktaracak bu yönde biraz eksikliği var. Çevreden diyelim ailelerin yapısından mahallenin, okulun bulunduğu mahallenin yapısı bakımından o konuda biraz eksikleri var çocukların. Yani yeteri kadar hazırlanamıyorlar evde yeteri kadar araştırarak materyalleri yok, bu yüzden öğrenci merkezli diyoruz öğrenci hazırlanıp gelecek burada anlatacak ama çok yeterli gelmiyor. O zaman biz devreye giriyoruz bizimki karma oluyor yani öğrenci merkezli değil, öğretmen-öğrenci merkezli gibi karışık bir sentez yapıyoruz paslaşarak yapıyoruz (Ö9).

Yeni Programa Yönelik Yapılan Uygulamalar

İlköğretim programına yönelik gerçekleştirilen uygulamalarla ilgili öğretmen görüşleri tablo 24'te yer almaktadır.

Tablo 24: Programa Yönelik Yapılan Uygulamalar İlişkin Görüşler

PROGRAM	Ö1	Ö2	Ö3	Ö4	Ö5	Ö6	Ö7	Ö8	Ö9	Ö10
Yeni Programa Yönelik Yapılan Uygulamalar										
Araştırmaya sevk etmek amacıyla farklı kaynak kullanılmaktadır		√	√							
Bilinenden yola çıkarak bilinmeyen keşfettirmeye çalışılmaktadır								√		

Tablo 24 incelendiğinde ilköğretim programının öğrenciye yüklediği araştırmacı kimliğini desteklemek amacıyla kaynak kitap kullanılmaktadır (Ö2,Ö3).

...Çeşitli kaynak kitaplardan yararlanıyoruz. Çocuklara farklı bir şey verdiğin zaman öğrenci hemen diyor ki öğretmenim bu bizim kitapta yok. Ona kaynak kitabı gösteriyorsun. Değişik bir yazarın kitabıdır ama aynıdır. Getirdiğin zaman araştırmaya sevk etmek için çünkü çocuğu araştırmaya sevk edeceksin (Ö3).

Yapılandırmacılığın benimsendiği ilköğretim programına göre öğrencilere yapabildiklerinden yola çıkarak yapamadıklarını buldurmaya çalıştıkları (Ös)ve çeşitli etkinliklere zaman oldukça yer verdikleri (Öi) görülmektedir.

Genelde bardağın boş tarafını görürüz ya öğretmen olarak öğrencinin yapamadıklarını söyleriz Orda daha çok yaptıklarından yola çıkarak yapamadıklarını buldurmaya öğretiler bunu bak çok iyi yapıyorsun ama şunu şöyle yaparsan daha iyi olur. Biz genelde yapamadığını hemen bunu yapamıyorsun bak bunu böyle yap oysa yaptığını görüp yapamadığını söyleyince belki (Ös).

Daha çok canlandırmalar yapmaya çalışıyoruz. Türkçe dersinde canlandırmalar yapıyoruz dramaya zaman zaman yer veriyoruz hani olsa bütün zamanımızı ona vermek gibi bir lüksümüz de yok zaman zaman yer veriyoruz (Öi).

Alan Notları

Nitel araştırma, araştırmacıların araştırılacak konu ya da konuları doğal ortamda inceledikleri, araştırılan insanların getirmiş oldukları anlamlar açısındanolguyu anlamlaştırma ve yorumlama çabasıdır (Ekiz, 2009). Tanımdan da anlaşılacağı üzere nitel araştırma, araştırılan konunun doğal ortamına girmeyi gerektirmektedir. Bu araştırmada veri toplama tekniği olarak yarı yapılandırılmış gözlem tekniği kullanılırken nitel araştırmanın doğası gereği araştırma yapılan alanda gözlem yapma imkânı doğmuştur. Öğretmenler odasında elde edilen gözlemlere göre, öğretmenler bir sonuç alınamayacağı gerekçesiyle eğitim ile ilgili bir girişimde bulunmaktan kaçınılmaktadırlar. Değiştirilen her program için uygulamaları gereken bir görev gözüyle bakmakta, programın geliştirilmesine bir katkıda bulunabileceklerini dahi düşünmemektedirler.

Görüşmeler sırasında sorulan “Sizce programda değiştirilmesi gereken bir kısım var mı?” sorusuna katılımcılardan gelen cevap aşağıdaki belirtilmektedir:

Ne diyebiliriz ki ekleme çıkarma konusunda. ...Bu bakanlığın aldığı karar bir şey diyemiyoruz tabi (Ös).

Yukarıdaki ifadeden de anlaşıldığı gibi öğretmenler program geliştirme sürecinde kendilerinin bir etkisi olabileceğini düşünmemektedirler. Oysa programların başarılı olmasını sağlayacak en önemli etmenlerden biri öğretmenlerin aktif katılımıyla tasarlanmasıdır (Ünal, Coştu ve Karataş, 2007).

Sonuç ve Öneriler

Bulgulardan da anlaşılacağı üzere sınıf öğretmenleri ile ilköğretim programı hakkında yapılan görüşmeler sonucunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

- Türkçe programı öğrencilerin düşüncelerini rahatça ifade edebilmelerini sağlamakta fakat yazarak ifade etme becerisini geliştirmemektedir. Eski programda yer alan Kompozisyon dersleri öğrencilerin düşüncelerini yazıya dökmelerini geliştirirken yeni programda bu ders kaldırılmıştır onun yerine Türkçe çalışma kitaplarında öykü tamamlama etkinlikleri yetersiz kalmaktadır.
- Programda yer alan bitişik eğik yazı öğrencilerin yavaş yazmalarına ve yazılarının görselliğinin bozulmasına neden olmaktadır.
- Programda yer alan çalışma kitapları öğrencilerin defter tutma alışkanlığını azaltmaktadır.
- Türkçe programının yoruma dayalı olması öğrencileri zorlamakta ve Türkçe dersinden soğumalarına sebep olmaktadır.
- Türkçe programının Dil Bilgisi yönünden eksik olduğu görülmekte, ilköğretimin birinci kademesinde sadece “zıt anlamlı, eş anlamlı, eş sesli kelimeler” öğrenilmektedir.
- Türkçe programı öğrencilerin okuma, okuduğunu anlama becerilerini geliştirmektedir.
- Matematik programı işlenen konuların tekrar edilmesine imkân vermemekte, öğrencilerin öğrendiği bilgileri unutmasına neden olmaktadır.

- Öğrenci seviyesine uygunluğu, temaların sıralanışı yönünden Fen ve Teknoloji Programı en beğenilen programdır.
- Hayat Bilgisi programında 1., 2. ve 3. sınıfta aynı başlığa sahip temalar yer almakta ve içerik olarak çok fazla değişmemekte, bu nedenle öğrenciler derse ilgi göstermemekte, sıkılmaktadırlar.
- Öğretmenler ilköğretim programı ile ilgili sahip oldukları bilgilerin çoğunu zorunlu olarak katıldıkları seminerlerden ve kendilerine verilen öğretmen kılavuz kitaplarından edinmişler bunun haricinde bir araştırma yapmamaktadırlar.
- İlköğretim programı ile kullanılmaya başlanan alternatif ölçme değerlendirme araçlarından performans ve proje ödevlerini öğrencilerin velileri yaptığı ya da internetten hazır ödev almaya teşvik ettiği gerekçesiyle öğrencileri araştırmaya değil tembelliğe yönelttiği görülmektedir.
- Öğretmenler programda kendilerini rehber ya da hakem olarak görmektedirler.
- Programın uygulanması için okulların fiziki şartları yeterli olmamakta, sınıf mevcudu kalabalık olduğu için programın gerektirdiği uygulamalar yapılamamaktadır.
- Öğrencilerin sahip olduğu çevresel şartlar öğrencilerin araştırma yapmasına imkân sağlamadığı için öğrenciler gerekli hazırlıkları yapamamakta bu durum öğrenci merkezli eğitimi tam anlamıyla uygulamaya engel olmaktadır.
- Program gereği bir öğrencinin sahip olması gereken kitap sayısı artmış, öğrencinin taşımak zorunda olduğu okul çantasının ağırlığı yaklaşık olarak 8-10 kg. olmuştur. Bu durum öğrencilerin fiziksel yapılarını bozmaktadır.
- Öğretmen kılavuz kitapları öğretmenlerin yaratıcılıklarını ve araştırma yapmalarını engellemektedir.
- Program öğrencileri geleceği yeterli seviyede hazırlayamamakta, bu görev öğretmenlerin tercihlerine bırakılmıştır.
- Okulların, sınıfların fiziki şartlarına ve öğrencilerin sahip olduğu çevresel şartlara bağlı olarak uygulanan eğitim öğrenci merkezli eğitim değil, “öğretmen-öğrenci merkezli eğitim” dir.

Bulgular ve yorumlar ışığında aşağıdaki önerilerde bulunulabilir:

- Eğitim programı hazırlanırken programın uygulanacağı okulların, sınıfların fiziki şartları gözden geçirilmeli, program uygulanmadan önce öğretmenlerin program ile ilgili eğitimleri tamamlanmalıdır.
- İlköğretim programı hakkında öğretmenlerin sahip olduğu bilgiler zorunlu olarak katılmış oldukları seminerlerden ve kendilerine verilen öğretmen kılavuz kitaplarından edinmişlerdir. Öğretmenler program hakkında bilgi edinmek amacıyla farklı kaynaklara yönlendirilmelidir.
- Öğretmenlerin programı uygularken kullandıkları en önemli rehber öğretmen kılavuz kitapları ve ders kitapları olduğu için ders kitapları çok iyi hazırlanmalıdır.
- Elde edilen bulgulara göre Matematik programında konular arasında bağlantı kurulmamakta ve konu tekrarlarına yer verilmemektedir. Bu durum öğrencilerin öğrendiği bilgileri unutmalarına sebep olacağı için Matematik programında konular arası bağlantılar kurulmalı, zaman zaman konu tekrarlarına yer verilmelidir.
- Hayat Bilgisi Programında 1. 2. ve 3. sınıfta “Okul Heyecanım, Dün Bugün Yarın, Benim Eşsiz Yuvam” temaları yer almaktadır. Öğrencilerin sıkılmalarını önlemek amacıyla temalar sınıflara göre değiştirilmelidir.
- Görüşmeler sırasında öğretmenler odasında yapılan gözlemlere dayanarak öğretmenlerin İlköğretim Programlarının geliştirilme sürecinde yer almadıkları hatta öğretmenlerin bu haklarının olduğunun bilince olmadıkları görülmüştür. Programın asıl uygulayıcısı öğretmenlere program geliştirme ve değerlendirme sürecinde gereken söz hakkı verilmeli ve bu söz hakkının varlığı öğretmenlere bildirilmelidir.
- Holistik yaklaşımı içeren benzer araştırmalar farklı illerde de yapılarak ülkemizi temsil edici verilere ulaşılabilir.

Kaynakça

- Acat, M. B. ve Uzunkol, E. D. (2009). Sınıf Öğretmenlerinin İlköğretim Programlarındaki Değerlendirme Sürecine İlişkin Görüşleri, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 9 (31), 1-27.
- Aykaç, N. (2007). İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi Eğitim-Öğretim Programına Yönelik Öğretmen Görüşleri, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 6 (22), 46-73.
- Ayvaz-Tuncel, Z. (2007). Kuantum Öğrenme Modeli. Ö. Demirel (ed.), *Eğitimde Yeni Yönelimler*, (s. 277-294), Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Bal, P. A. (2008). Yeni İlköğretim Matematik Öğretim Programının Öğretmen Görüşleri Açısından Değerlendirilmesi, *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1 (17), 53-68.
- Büyüköztürk, Ş. , Çakmak, E. K. , Akgün, Ö. E, Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Coşkun, E. (2005). İlköğretim Dördüncü ve Beşinci Sınıf Öğretmen ve Öğrencilerinin Yeni Türkçe Dersi Öğretim Programıyla İlgili Görüşleri Üzerine Nitel Bir Araştırma, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5 (2), 421-476.
- Dengiz, A. Ş. ve Yılmaz, B. (2007). 2004 İlköğretim Programı'nda Okuma ve Kütüphane Kullanma Alışkanlıklarına İlişkin Öğretmen Görüşleri, *Bilgi Dünyası*, 8 (2), 203-229.
- Eğitim Reformu Girişimi (2005). Yeni Öğretim Programlarını İnceleme ve Değerlendirme Raporu, <http://www.erg.sabanciuniv.edu/>, 09.03.2010 tarihinde indirilmiştir.
- Ekiz, D. (2001). *İlköğretimde Fen Bilimi Öğretimi ve Öğrenimi*, Trabzon: Derya Kitabevi.
- Ekiz, D. (2003). *Eğitimde Araştırma Yöntem ve Metodlarına Giriş*, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ekiz, D. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ekiz, D. (2010). Öğretimle İlgili Temel Kavramlar ve Program Geliştirme, S. Çepni ve S. Akyıldız (ed.), *Öğretim İlke ve Yöntemleri*, (s.12-41), Trabzon: Celepler Matbaacılık.
- Epçaçan, C. ve Erzen, M. (2008). İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programının Değerlendirilmesi, *Uluslar arası Sosyal araştırmalar Dergisi*, 1(4), 182 - 202.
- Erdoğan, M. (2007). Yeni Geliştirilen Dördüncü Ve Beşinci Sınıf Fen Ve Teknoloji Dersi Öğretim Programının Analizi: Nitel bir çalışma. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5 (2), 221 - 259.
- Gömlüksiz, M. N. ve Kan, A. Ü. (2007). Yeni İlköğretim Programlarının Dayandığı Temel İlke ve Yaklaşımlar, *Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları*, 5 (2), 60 – 66.
- Güven, S. (2008). Sınıf Öğretmenlerinin Yeni İlköğretim Ders Programlarının Uygulanmasına İlişkin Görüşleri, *Milli Eğitim Dergisi*, 177 (36), 224 – 236.
- Kabapınar, F. (2003). Oluşturmacı Anlayışı Yan-Sıtması Açısından Türk ve İngiliz Fen Bilgisi ve Kimya Ders Kitaplarındaki Görsel Öğeler, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25, 119-126.
- Kabapınar, Y. ve Ataman, M. (2010). İlköğretim Sosyal Bilgiler (4-5. Sınıf) Programları'ndaki Ölçme ve Değerlendirme Yöntemlerine İlişkin Öğretmen Görüşleri, *İlköğretim Online*, 9 (2), 776 - 791.
- Kılıç, G. B. (2001). Oluşturmacı Fen Öğretimi, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 1 (1), 8 - 22.
- Koç, G. ve Demirel, M. (2004). Davranışçılıktan Yapılandırmacılığa: Eğitimde Yeni Bir Paradigma, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 174 - 180.
- MEB, (2004). Tebliğler Dergisi Cilt 67, Sayı 2566, Kasım.
- Özden, M. ve Yılmaz, F. (2008). 4 – 5. Sınıflar İlköğretim Programının İnternet Kullanımına Etkisinin Aile Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi, *Anadolu University 8th International Technology Conference*, 695 - 699.
- Şahin, Ç. (2008). Yeni İlköğretim Programı Çerçevesinde Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Gelişim Düzeylerinin Değerlendirilmesi, *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (2) 24, 101-112.
- Şahinel, M. G. (2005). Yeni Türkçe Öğretim Programına Göre Öğrenme Öğretme Ortamının Düzenlenmesi, *Eğitimde Yansımalar: VIII Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu*, 14 – 16 Kasım 2005, Erciyes Üniversitesi, Kayseri.
- Tavşancıl, E. ve Aslan, E. (2001). *İçerik Analizi ve Uygulama Örnekleri*, Epsilon Yayınları, Ankara.

- Tekbıyık, A. ve Akdeniz, A. R. (2008). İlköğretim Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programını Kabullenmeye ve Uygulamaya Yönelik Öğretmen Görüşleri, *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi* (EFMED), 2 (2), 23-37.
- Toptaş, V. (2007). *İlköğretim Matematik Dersi (1-5) Öğretim Programında Yer Alan 1. Sınıf Geometri Öğrenme Alanı Öğrenme-Öğretme Sürecinin İncelenmesi*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Toptaş, V. (2010). İlköğretim Matematik Dersi (1-5) Öğretim Programı ve Ders Kitaplarında Geometri Kavramlarının Sunuluşunun İncelenmesi, *İlköğretim Online*, 9 (1), 136-149.
- Umay, A. , Akkufi, O. ve Paksu, A. D. (2006). Matematik Dersi 1.-5. Sınıf Öğretim Programının NCTM Prensipler ve Standartlarına Göre İncelenmesi, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 31, 198 - 211.
- Yıldırım, A. (1996). Disiplinler Arası Öğretim Kavramı Ve Programlar Açısından Doğurduğu Sorunlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12, 89 - 94.

GÖRÜŞME FORMU

Tarih:

GİRİŞ

Değerli öğretmenlerimiz,

2004-2005 yılında pilot uygulaması yapılan yeni ilköğretim programı bu tarihten itibaren uygulanmaktadır. Programın olumlu ve olumsuz yönlerini belirlemek ve gerekli önerilerde bulunabilmek amacıyla bu çalışmayı yapmaktayız. Bu doğrultuda, programın uygulayıcısı olan siz öğretmenlerimizin gönüllü katılımınızla bir görüşme yapmak istiyoruz. Bazı açıklamalarda bulunmak isteriz:

- Bu görüşme süresince söyleyeceklerinizin tümü gizli tutulacak ve başka hiçbir yerde kullanılmayacaktır.
- Araştırmanın raporunda isminiz veya kimliğinizle ilgi hiçbir bilgi yer almayacaktır.
- Görüşmemizin yaklaşık olarak 30-40 dakika süreceğini tahmin ediyoruz.
- Sizce bir sakıncası yoksa görüşmeyi ses kayıt cihazıyla kaydetmek istiyoruz.
- Başlamadan önce belirtmek istediğiniz bir husus var mı?

Demografik Sorular:

Şu anda kaçınıcı sınıf(ları) okutuyorsunuz?

Mesleki Deneyiminiz?

Görüşme Soruları1. *İlköğretim Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programı hakkında neler düşünüyorsunuz?*

Uygulamada karşılaştığınız sorunlar nelerdir?

Olumlu yönleri?

Olumsuz yönleri?

Eksiklikleri?

2. *İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı hakkında neler düşünüyorsunuz?*

Uygulamada karşılaştığınız sorunlar nelerdir?

Olumlu yönleri?

Olumsuz yönleri?

Eksiklikleri?

3. *İlköğretim Matematik Dersi Öğretim Programı hakkında neler düşünüyorsunuz?*

Uygulamada karşılaştığınız sorunlar nelerdir?

Olumlu yönleri?

Olumsuz yönleri?

Eksiklikleri?

4. *İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı hakkında neler düşünüyorsunuz?*

Uygulamada karşılaştığınız sorunlar nelerdir?

Olumlu yönleri?

Olumsuz yönleri?

Eksiklikleri?

5. *İlköğretim Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı hakkında neler düşünüyorsunuz?*

Uygulamada karşılaştığınız sorunlar nelerdir?

Olumlu yönleri?
Olumsuz yönleri?
Eksiklikleri?

6. İlköğretim programında öğretmen, öğrenci ve program özellikleri nelerdir?

7. İlköğretim programını daha iyi uygulayabilmek için neler yapıyorsunuz? Farklı kaynaklardan yararlanıyor musunuz?

Ekleme istediğiniz başka konular var ise lütfen belirtiniz?

Investigating Primary School Teachers' Views of The Primary School Curriculum: An Holistic Approach

Summary

Purpose

This study aims to investigate primary school teachers' views of the primary school curriculum from the positive and negative aspects of each subject.

Method

In this study, a qualitative research approach was adapted in which a case study method was preferred. Purposive sampling technique was selected as a sample group. The participants of the study composed of ten primary school teachers who were working at three primary schools in the city of Trabzon. The criteria of chosen these teachers were; at least seven years of teaching experiences, implementing previous and current curriculum, teaching in the second, third, fourth and fifth grade school levels. However, the first grade level was not chosen as a technical reason for the study.

The data of the study were collected through the semi-structured interview form which included seven open ended questions. In the interview form; questions which were related to Life Science inquired to the second and third grade teachers, and questions which were related to Social Study and Science and Technology inquired to the fourth and fifth grade teachers. The data were processed with content and descriptive analysis techniques. The results were interpreted and discussed in relation to the available literature. The interpretations and discussions of the data were provided, and thus these were cited such as; tables, phases, sentences, and views provided by the teachers.

Results

In the results, it is seen that Turkish Language Curriculum is dissatisfied by the teachers in terms of grammar. Due to the intensity of the curriculum and exercises, an inappropriate text of pupils' level adversely affects the implementation of the Turkish Language Curriculum. Since Turkish Language Curriculum is based on interpretations, this causes pupils' lack of interests to the subject. Furthermore, Turkish Language Curriculum helps to develop pupils' verbal expressions; on the contrary, it reduces pupils' written expressions.

Mathematics Curriculum is appropriate to the levels of pupils. However, the topics included in the curriculum are inadequate, and besides among the topics, there are less repetitions. The order of the topics needs to be changed from basic to the complex one. The exercises which are in the Math books

are not enough, and the levels of evaluation questions have the same. Nonetheless, the Mathematics Curriculum contributes to the solutions of pupils' daily life problems.

Social Studies Curriculum is generally based on picture interpretations and associated with daily life. Due to the fact that there is less academic information in the program, the teachers use extra sources.

Science and Technology Curriculum attracts pupils' interest, and it is appropriate to pupils' levels, and also provides them with learning by doing. Furthermore, Science and Technology subject is the most popular subject among others.

Life Science Curriculum has the same topics during three years, and thus this causes pupils get bored. Additionally, there is less academic knowledge in the curriculum; it is too simple to the levels of pupils.

General Views of Primary School Curriculum

The curriculum has positive and negative effects on pupils. Some of the positive effects are; developing feelings of responsibility, increasing self-confidences, leading pupils to doing small projects. On the other hand, the negative effects are; decreasing the habits of pupils' listening abilities, increasing the disciplinary problems, and damaging pupils' physical developments because of the weight of the books which are to be carried by pupils by-day-by basis.

As a result, inadequate physical facilities of schools, crowded classes, and pupils' environmental opportunities affect the implementation of curriculum as a whole in a negative way.

Conclusions

Turkish Language Curriculum is based on interpretations, and thus, this reduces pupils' interests to the lessons. The pupils do not want to write anything because of handwriting. The grammar topics in the curriculum must be developed in terms of various aspects.

Due to the fact that there are less repetitions among the topics, pupils forget the topics in the Mathematics Curriculum.

Life Science Curriculum has the same topics during three years, and thus this causes pupils getting bored. Some of the changes, which are alternative measurement and evaluation tools, projects and performance assignments in the curriculum, cause pupils to have "ready-made-homework".

The physical conditions of schools and classes, and pupils' environmental conditions end up with "teacher-pupil centred education" rather than "pupil centred education".